AGJENCIA PËR ZHVILLIMIN E BUJQËSISË

Raporti vjetor

2013

07/4 3898
73 03.07.2014
PRISHTINË/A

Përmbajtja

Shkurtesat ... 3
Lista e Tabelave ... 4
Lista e figurave ... 5
Divizioni i Administratës së Përgjithshme ... 6
Organizimi i Agjencisë për Zhvillimin e Bujqësisë ... 6
Divizioni i Miratimit të Projekteve të Zhvillimit Rural ... 16
Masa 4 Investimet në Përpunim dhe Marketingun e Produkteve Bujqësore ... 19
Masa 4 Investimet në Përpunim dhe Marketingun e Produkteve Bujqësore / Ndërtimi i Depove ... 19
Masa 8 Përkrahje për zhvillimin e komunitetit lokal ... 19
Zona më pak të favorizuar (Pilot Masa) ... 19
Totali i aplikuesve dhe vlera e aplikuar per PZHR ... 19
Vështirësitë e hasura gjatë Miratimit të Projekteve të Zhvillimit Rural ... 23
Divizioni i Autorizimit të Pagesave ... 24
Divizioni i Pagesave Direkte ... 31
Mbjellje vjeshtore– Grurë ... 31
Farë Gruri ... 34
Misër ... 35
Luledielli ... 37
Lope Qumështore ... 37
Dele dhe Dhi ... 40
Bletë ... 44
Material Fidanor ... 47
Shpezëtari ... 48
Përmbledhje e Pagesave Direkte ... 49
Divizioni i Kontrollit në terren ... 51
Kontrolli në terren- Pagesa Direkte ... 52
Kontrolli në terren për Masat e Zhvillimit Rural ... 55
Divizioni i IT & Regjistrave ... 60
Fotografi tek Projektet e Zhvillimit Rural ... 69

Shkurtesat

AZHB – Agjencioni për Zhvillimin e Bujqësisë

MBPZHR - Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural

AM - Autoriteti Menaxhues

BB – Banka Botërore

DAP – Departamenti i Administrates së Përgjithshme

sLPIS – Sistemi i Thjeshtësuar i Identifikimit të Parcelave të Tokës

MF SIMFK – Ministria e Financave Sistemi i Menaxhimit të Financave Kosovë

APK – Agjencia e Pyjeve të Kosoves

AUK – Agjencia e Ushqimit të Kosovës

U/A – Udhëzues Administrativ

KEP – Institucion Mikrofinancar

PTK – Posta dhe Telekomi i Kosovës

PD – Pagesa Direkte

PZHR – Projektet e Zhvillimit Rural

eFR – Regjistri Elektronik i Fermerëve

Lista e Tabelave

Tabela 1. *Struktura e të punësuarve sipas përgatitjes profesionale ne AZHB*
Tabela 4. *Raporti i shpenzimeve të automjeteve, janar – dhjetor 2013*
Tabela 5. *Realizueshmëria e Projekteve të Zhvillim Rural*
Tabela 6. *Buxheti për projektet e zhvillimit rural sipas Masave*
Tabela 7. *Numri i aplikuesve për Projektet e Zhvillimit Rural*
Tabela 8. *Buxhet nacional për vitin 2013*
Tabela 9. *Buxheti i Bankës Botërore për vitin 2013*
Tabela 10. *Buxhet nacional për vitin 2014*
Tabela 11. *Buxheti i Danidës për vitin 2014*
Tabela 12. *Buxhet nacional për vitin 2013*
Tabela 13. *Shuma totale e buxhetit për projektet e zhvillimit rural për vitin 2013*
Tabela 14. *Paraqitja tabelore e numrit të përfituesve për projektet e Zhvillimit Rural*
Tabela 2. *Numri i të refuzuarve sipas masave*
Tabela 16. *Fermerët përfitues dhe të refuzuar sipas komunave për Pagesa Direkte- Grurë*
Tabela 17. *Përfituesit dhe sipërfaqja e subvencionuar për prodhuesit e farës së grurit sipas komunave*
Tabela 18. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve dhe sipërfaqja e subvencionuar - misër sipas komunave*
Tabela 19. *Numri i fermerëve përfitues dhe sipërfaqja e subvencionuar për luledielli sipas komunave*
Tabela 20. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve dhe numri i krerëve te subvencionuar për lopë qumështore sipas komunave.*
Tabela 21. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve, dhe numri i krerëve të subvencionuar për dele sipas komunave*
Tabela 22. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve, dhe numri i krerëve të subvencionuar për dhi sipas komunave.*
Tabela 23. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve dhe numri i koshereve të subvencionuara për bletë sipas komunave*
Tabela 24. *Numri i aplikuesve përfituesve, të refuzuarve dhe numri i fidanëve të subvencionuar sipas komunave*
Tabela 25. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve dhe numri i sipërfaqeve te vreshtave të subvencionuar sipas komunave*
Tabela 26. *Totali i pagesave për vitin 2013.*
Tabela 27.Numri *i Kontrolleve të Realizuara për Pagesa Direkte - 2013*
Tabela 28. *Numri i kontrolleve të realizuara sipas Nën-masave*
Tabela 29. *Totali i kontrolleve të realizuara në vitin 2013*

Lista e figurave

Figura 1. *Numri i përgjithshëm i ankesave për PD dhe PZHR*
Figura 2. *Organogrami i AZHB-së*
Figura 3. *Paraqitja grafike e strukturës së të punësuarve sipas përgatitjes profesionale ne AZHB*
Figura 4. *Shpenzimet e karburanteve për vitin 2013*
Figura 5. *Numri i kilometrave të kaluar për veturat e AZHB-së*
Figura 7. *Numri i shqyrtimit të ankesave për pagesa direkte*
Figura 8. *Numri i ankesave pashqyrtuara për PZHR*
Figura 9. *Krahasimi i numrit të aplikuesve për PZHR 2010-2013*
Figura 10. *Vlera e aplikuar në tabelën e mësipërme për vitin 2013 është paraqitur vetëm përkrahja publike*
Figura 11. *Paraqitja grafike e numrit të përfituesve të financuar nga Banka Botërore për vitin 2013*
Figura 12. *Paraqitja grafike e numrit të përfituesve nga buxheti i përgjithshëm*
Figura 13. *Paraqitja grafike e buxhetit të Danidës për vitin 2014*
Figure 14. *Paraqitja grafike e Pagesat sipas buxheteve*
Figura 15. *Paraqitja grafike e numrit të përfituesve të projekteve të Zhvillimit Rural*
Figura 16. *Krahasimi i shumës së pagesave për vitin 2011, 2012, 2013*
Figura 17. *Krahasimi i shumës së pagesës për fare gruri për vitin 2012 dhe 2013*
Figura 18. *Krahasimi i shumës se pagesave për misër për vitin 2012 dhe 2013*
Figura 19. *Përqindja e përfituesve sipas regjioneve*
Figura 20. *Krahasimi i numrit të aplikuesve dhe numrit të përfituesve*
Figura 21. *Numri i përfituesve të subvencioneve për dele sipas regjioneve*
Figure 22. *Krahasimi i numrit të aplikuesve dhe numrit të përfituesve*
Figura 23. *Numri i përfituesve të subvencioneve për dhi sipas regjioneve*
Figura 24. *Krahasimi i numrit të aplikuesve dhe numrit të përfituesve*
Figura 25. *Numri i përfituesve të subvencioneve për bletë sipas regjioneve*
Figura 26. *Krahasimi i numrit të aplikuesve dhe numrit të përfituesve*
Figura 27. *Numri i përfituesve të materialit fidanor sipas komunave*
Figura 28. *Numri i përfituesve të subvencioneve për shpezë sipas regjioneve*
Figura 29. *Paraqitja grafike e shumës së Pagesave Direkte për vitet 2010, 2011, 2012 dhe 2013*
Figura 30. *Numri i aplikuesve si dhe Kontrollet e realizuara për Pagesa Direkte 2013*
Figura 31. *Kontrollat në terren për Projektet e Zhvillimit Rural*
Figura 32. *Totali i kontrolleve të realizuara në vitin 2013*
Figura 33. *Softueri për indikator*
Figure 34. *Softueri sLIPS Mobile*
Figura 35. *Regjistri Elektronik i Fermerëve*
Figura 36. *Regjistri Elektronik i Fermerëve*
Figura 37. *Sistemin e Thjeshtësuar te Identifikimit të Parcelave të Tokës*
Figura 38. *Diagrami i sipërfaqeve të digjitalizuara dhe numrit të parcelave sipas vitit 2012 dhe 2013*
Figura 39. *Softuerin për Menaxhimin e Pagesave*
Figura 40. *Skema e IT-së, AZHB – MAP*
Figura 41. *Skema e regjistrrave dhe stastikave, AZHB – MBPZHR – AUV*

Divizioni i Administratës së Përgjithshme

Organizimi i Agjencisë për Zhvillimin e Bujqësisë

Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë është themeluar me Ligjin për Bujqësi dhe Zhvillim Rural nr. 04/L-090 për ndryshim plotësimin e Ligjit me nr. 03/L-98 si Agjenci Ekzekutive në kuadër të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural.

Bazuar në ligj dhe në rregulloren nr. 01/2012 për Detyrat, Përgjegjësitë, Kompetencat dhe Strukturën Organizative, Agjencisë i përcaktohet roli si Agjenci Ekzekutive e cila merret me implementimin e programeve për mbështetje në bujqësi dhe zhvillim rural.

Në agjenci gjatë vitit 2013 kanë qenë funksionale pesë Divizione me përgjegjësi të përcaktuara sipas rregullores të cilat do të shndërrohen në drejtori gjatë fillim të vitit 2014. Gjatë këtij viti nuk është themeluar Divizioni- Drejtorati i Autorizimit të Pagesave si dhe Drejtorati për Financa që do të funksionalizohen në fillim te vitit 2014. Në këto Divizione kanë qenë të punësuar 63 punëtor prej tyre 32 me kontrata të rregullta, 18 me kontrata me BB dhe 13 me kontrata për shërbime të veçanta.

Organogrami i AZHB-së

Figura 2. *Organogrami i AZHB-së*

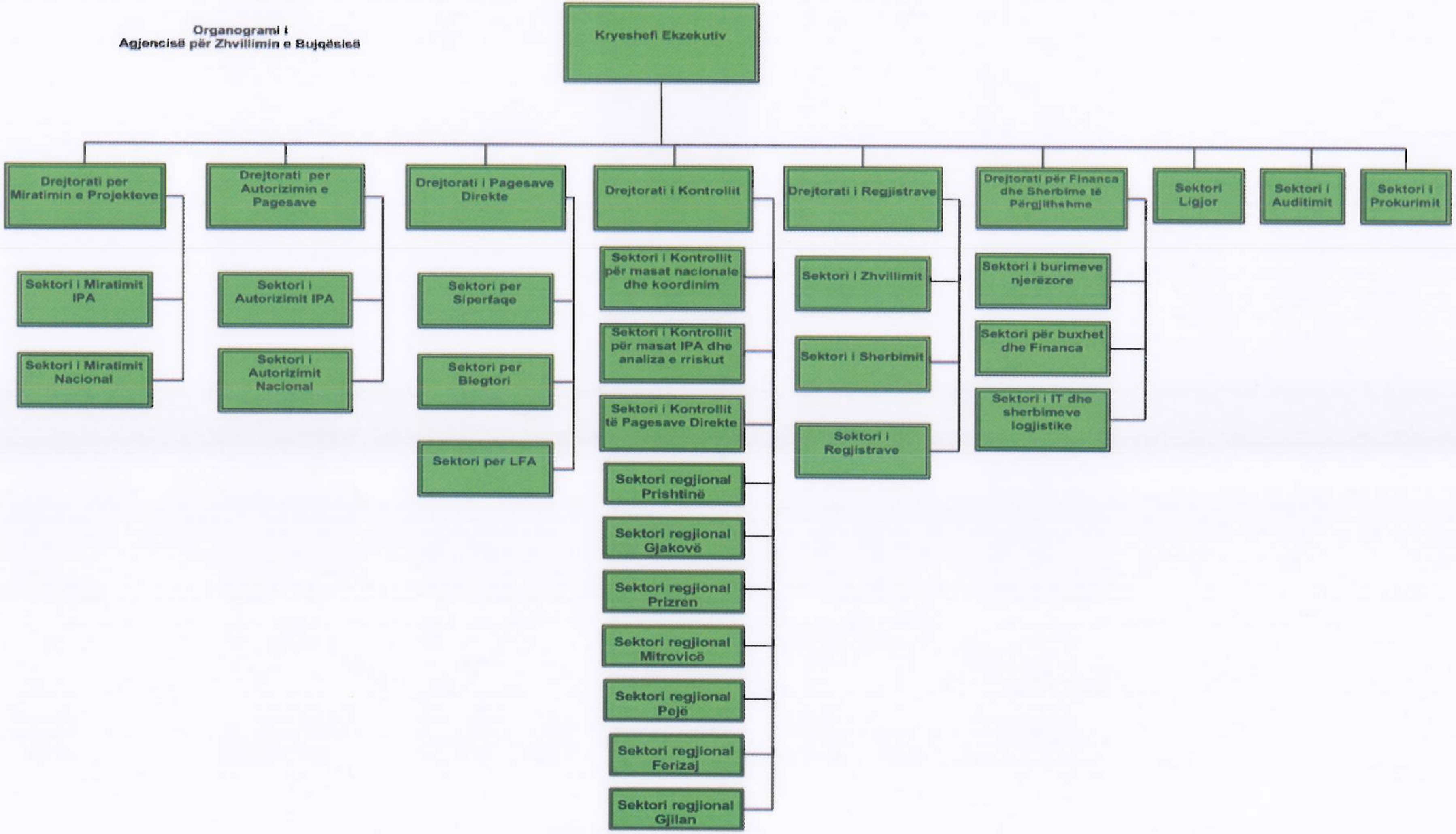

Tabela 3. *Struktura e të punësuarve sipas përgatitjes profesionale ne AZHB*

Përgatitja Profesionale	Numri i të punësuarve	Pjesëmarrja në %
Agronom	40	64.51
Ekonomist	13	20.96
Jurist	4	6.45
Veteriner	1	1.61
Ekonomist /TI	1	1.61
Gjeograf/TI	1	1.61
Kimi -Teknologji	1	1.61
Shkenca Kompjuterike/TI	1	1.61
Gjithsej	**62**	**100.00**

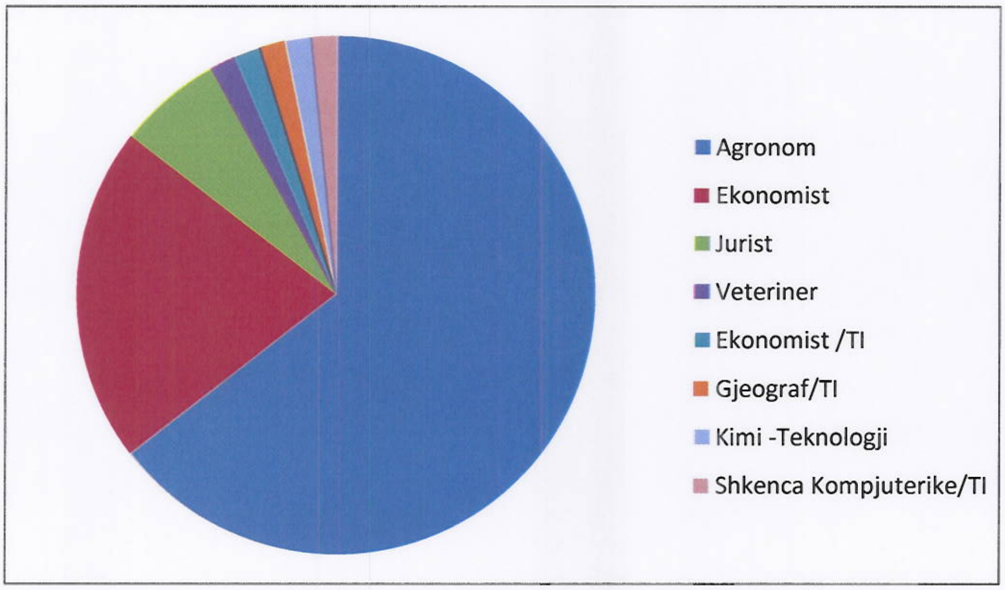

Figura 3. *Paraqitja grafike e strukturës së të punësuarve sipas përgatitjes profesionale ne AZHB*

Gjatë vitit 2013 në AZHB janë zhvilluar aktivitetet e planifikuara konform rregullores për detyrat dhe përgjegjësitë duke pasur kujdes që gjatë implementimit të ketë kontroll të brendshëm gjatë kontrollit administrativ dhe kontrollit në teren. Edhe gjatë këtij viti kemi pasur ndarje të detyrave për t'i ikur konfliktit të interesit si dhe zbatimin e parimeve të kontrollit në katër sy.

Ndarja e detyrave sipas procedurave është realizuar duke ndarë procesin e aplikimit nga procesi i kontrollit administrativ dhe kontrollin në vend ngjarje. Edhe gjatë vitit 2013 procesi i aplikimit është zhvilluar në Drejtoritë Komunale për Bujqësi kurse proceset tjera në AZHB, kurse gjatë vitit 2014 ky proces për PZHR do të bartet në Zyrat Regjionale të AZHB-së për të shmang disa probleme të evidentuara.

Trajnimet : DAP ne bashkëpunim me divizionet tjera të AZHB-së gjatë v. 2013 ka organizuar trajnime të ndryshme për stafin e AZHB dhe stafin e Drejtorive Komunale:

- Trajnimi i stafit Komunal lidhur me programin dhe procedurat e aplikimit për grante dhe subvencione,
- Trajnimi i inspektoratit për procedurat e inspektimit për Pagesa Direkte,
- Trajnimi i inspektoratit për procedurat e inspektimit të Projektet e Zhvillimit Rural,
- Trajnimi i inspektoratit për përdorimin e sLPIS-it në vend ngjarje,
- Trajnimi i stafit të AZHB-së për kriteret, procedurat e akreditimit,
- Kursi i gjuhës angleze,
- Trajnimi i stafit për përdorimin e programit të MF SIMFK dhe
- Trajnime tjera nga fusha e TI, përdorimi i programeve kompjuterike, hartimit të planeve të biznesit, procedurave administrative etj.

Divizioni i Administratës së Përgjithshme gjatë viti 2013 ka realizuar detyrat dhe përgjegjësitë e përcaktuara sipas rregullores nr 01/2012 në të gjithë Sektorët që kanë qenë funksional si sektori i logjistikës, sektori juridik dhe arkiva, nuk janë zhvilluar aktivitete në sektorin e prokurimit për shkak se ky sektor nuk është themeluar ende në AZHB.

Logjistika: Janë menaxhuar të gjitha automjetet zyrtare të AZHB-së dhe ato të huazuara nga institucionet tjera (Komunave, APK dhe AUK) në rastet kur AZHB-ja ka pasur volum të madh të punëve e mungesë të automjeteve. Viti 2013 karakterizohet me mungesë të automjeteve në periudha të ndryshme si dhe me probleme të theksuara gjatë servisimit. Gjatë këtij viti sipas raportit të shpenzimeve të derivateve janë shpenzuar 43,446 litra karburante dhe janë kaluar 425,918 km kryesisht për kontroll në vend të ngjarjes. Është pranuar dhe shpërndarë material shpenzues për zyrë, si tonerë, regjistratorë, letër për fotokopje dhe material tjetër, sipas kërkesave të zyrtarëve.

Raporti i shpenzimeve të automjeteve, janar-dhjetor 2013

Nr	Lloji i automjetit	Targat	Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nentor	Dhjetor	TOTALI	Km	lit/100km
1	Nissan	3Z-101-16	132	61	170	29	260	195	316	239	245	467	248	257	2619	25775	10.16100873
2	Hyundai	3Z-003-16										112			112	565	19.82300885
3	Opel Astra	3Z-010-16				138									138	2425	5.690721649
4	Kia Sportage	3Z-105-16									108	43			151	1668	9.052757794
5	Kia Sportage	3Z-106-16	90	151	199	304	172							,	916	9627	9.514905994
6	Toyota L.C.	3Z-111-16	295	359	495	400	405	420	178						2552	20412	12.50244954
7	Shkoda Fabia	3Z-113-16					109	155	184	179	221	220	77	89	1234	19820	6.226034309
8	Suzuki	3Z-120-16	106	154	225	187	172	242	50						1136	13564	8.375111
9	Suzuki	3Z-123-16		30	242	277	261	140	239	279	208	125	103	205	2109	21756	9.693877551
10	Toyota L.C.	3Z-124-16	254	177	263	328	230	420	368	376	327	155	234	310	3442	26386	13.044796
11	Nissan	3Z-133-16									168	489	186	312	1155	10642	10.853223
12	Land Rover	3Z-134-16				212	223	130							565	5456	10.35557185
13	Toyota L.C.	3Z-138-16			241	314	350	392	420	439	374		198	108	2530	20875	12.119760
14	Nissan	3Z-139-16			184	199	320	328	379	312	318	303	64	253	2660	25389	10.476978
15	Nissan	3Z-141-16	153	185	143										481	4739	10.14982064
16	Toyota L.C.	3Z-142-16	352	192	325	344	327	369							1909	13638	13.99765361
17	Nissan	3Z-143-16	152									156			308	3618	8.512990603
18	Galoper	3Z-146-16	70	159	284	262	333	273	218	349	413	416	130	55	2962	28724	10.31193427
19	Kia Sorento	3Z-166-16						239	415	305	311	518	285	316	2389	23080	10.35095321
20	Kia Sorento	3Z-167-16						190	286	284	257	327	205	166	1715	22201	7.724877258
21	Kia Sorento	3Z-168-16						226	268	312	221	276	319	281	1903	21715	8.763527516
22	Kia Sorento	3Z-169-16						164	298	233	275	354	184	341	1849	19441	9.510827632
23	Kia Sorento	3Z-170-16						243	292	293	300	438	315	321	2202	23396	9.411865276
24	Kia Sorento	3Z-171-16						279	264	279	326	389	265	325	2127	23845	8.920109038
25	Kia Sorento	3Z-172-16						58	195	202	112	150	44	177	938	8951	10.47927606
26	Toyota	04-184-AU			215	246	313	112							886	7698	11.50948298
27	Toyota	04-185-AU			184	331	286	175							976	8598	11.35147709
28	Toyota	04-188-AU			89										89	636	13.99371069
29	Galoper	3Z-152-16										144			144	1040	13.84615385
30	Toyota	3Z-144-16										50			50	640	7.8125
31	JMS Isuzu	3Z-125-16				177									177	1558	11.36071887
32	KIA	3Z-159-16			100										100	1280	7.8125
33	Nissan	02-656-AU				152	315	455							922	6790	13.57879234
	Totali		1604	1468	3359	3900	4076	5205	4370	4081	4184	5132	2857	3516	43446	425948	10.1998366

Tabela 4. *Raporti i shpenzimeve të automjeteve, janar – dhjetor 2013*

Duke u bazuar në tabelën e shpenzimeve të automjeteve janar - dhjetor 2013 është evident shpenzimi i rritur i karburanteve në muajt ku numri kontrolleve ka qenë më i madh. Sipas tabelës dhe grafikonit në vijim shihet se volumi ma i madh i punëve e sidomos në kontroll në teren ka qenë nga muaji maj e deri në muajin tetor. Gjithashtu nga grafikoni vijues për shpenzimet për vetura dhe numri i kilometrave për veturë është në suaza të optimales.

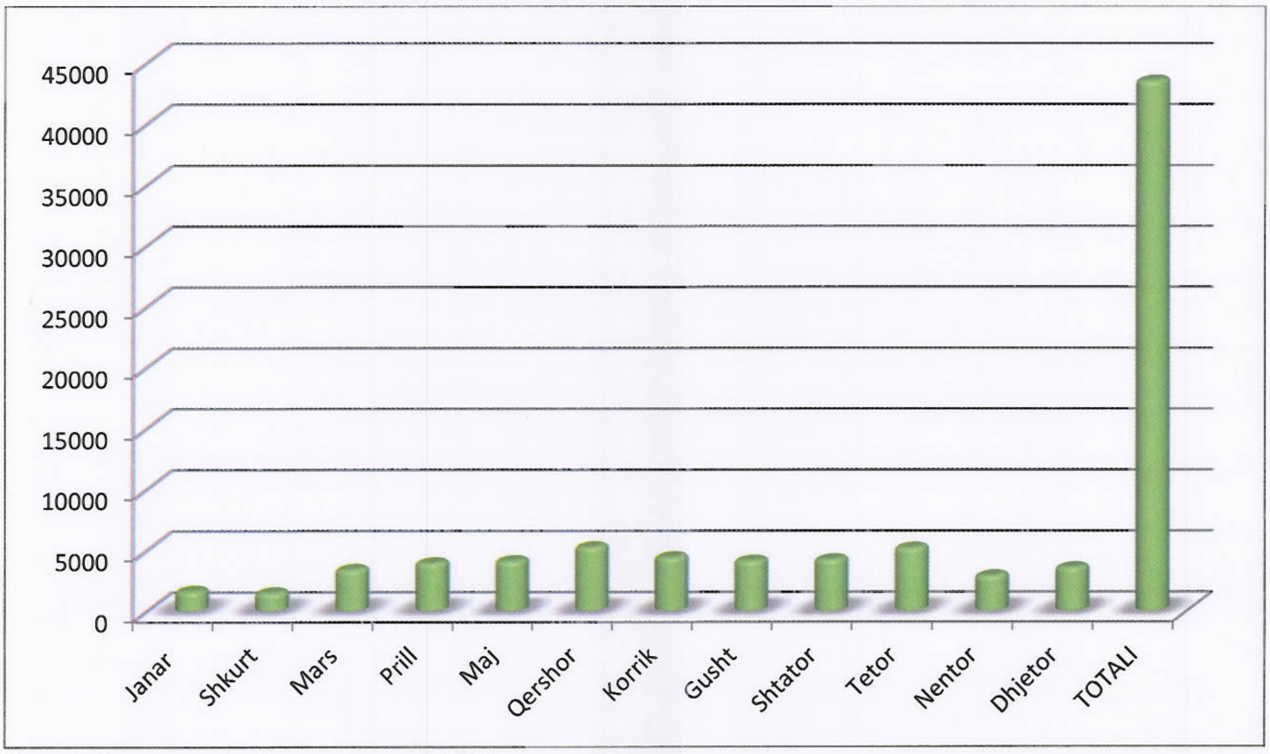

Figura 4. *Shpenzimet e karburanteve për vitin 2013*

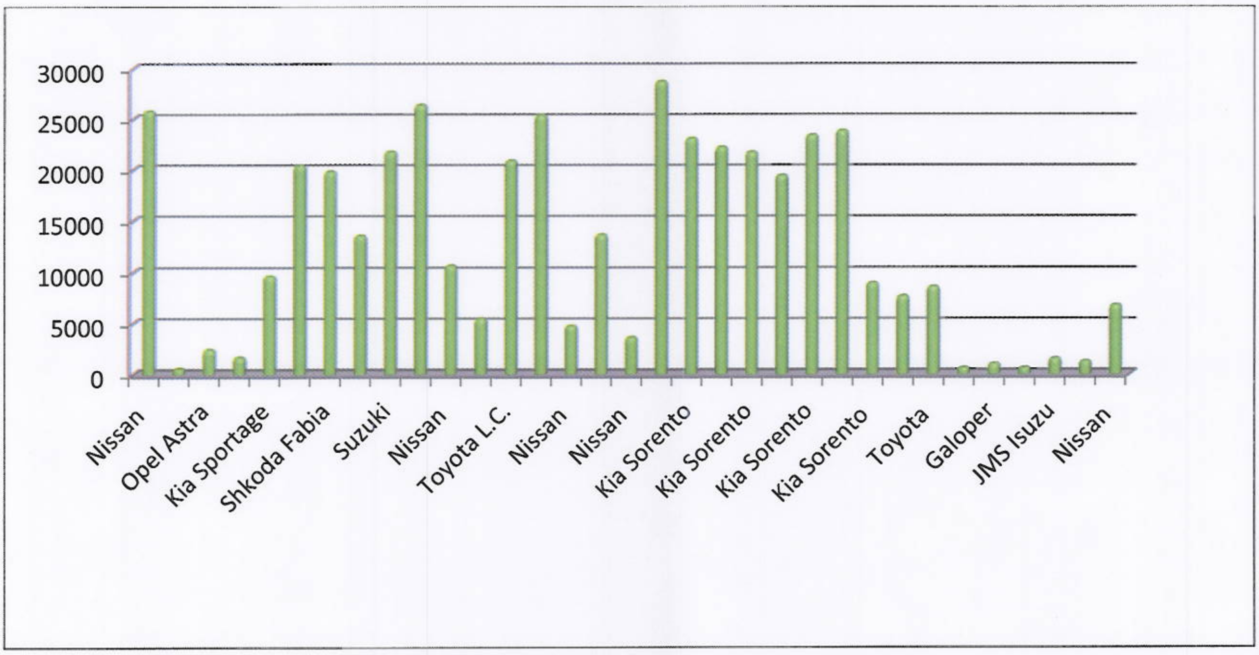

Figura 5. *Numri i kilometrave të kaluar për veturat e AZHB-së*

Zyrtarët e AZHB janë të pajisur me inventarë dhe pajisje të nevojshme për zhvillimin e aktiviteteve të planifikuara me përjashtim të zyrave regjionale të cilat kanë nevojë për pajisje

shtesë duke marr për bazë se procesi i aplikimit për vitin 2014 do të kryhet në këto zyra. Është pranuar dhe shpërndarë, inventar dhe pajisje të ndryshme si vitrina, printer, aparat telefoni, kamera digjitale, GPS dhe odometër të financuara nga BB dhe tani çdo zyrë regjionale është e pajisur për punë normale në inspektim.

Zyra Ligjore: gjatë këtij viti është hartuar Rregullorja e brendshme për sistematizimin e vendeve të punës në AZHB e cila është dërguar dhe proceduar në Ministrin e Administratës Publike.

Janë hartuar modelet e të gjitha vendimeve për Pagesa Direkte, për Projektet e Zhvillimit Rural si dhe vendimeve të tjera sipas nevojës së AZHB - së. Modelet e vendimeve për Pagesa Direkte dhe Projektet e Zhvillimit Rural janë hartuar në bazë të kërkesave të U/A. Këto vendime janë hartuar për mbështetje dhe për refuzim të kërkesave të fermerëve.

Gjatë vitit 2013 të total janë hartuar modelet e 20 vendimeve për nevoja të drejtorive tjera dhe janë ne shfrytëzim.

Me qellim të ngritjes së efikasitetit të punëve dhe aktiviteteve dhe me qellim të monitorimit më të mirë të mundësive financiare të fermerëve AZHB-ja gjatë vitit 2013 ka nënshkruar një mori marrëveshjesh të bashkëpunimit me Raiffaissen Bank, ProCredit Bank, Finca, KEP dhe PTK.
Edhe këtë vit sikurse viteve paraprake në AZHB janë parashtruar ankesa si për Pagesa Direkte po ashtu edhe për Projektet e Zhvillimit Rural. Numri i përgjithshëm i ankesave për të dy drejtoratet është 584 ankesa prej tyre 390 për Divizionin e Pagesa Direkte dhe 194 për Projektet e Zhvillimit Rural.

Totali i ankesave - 2013	584
Projektet e zhvillimit rural	194
Pagesat direkte	390

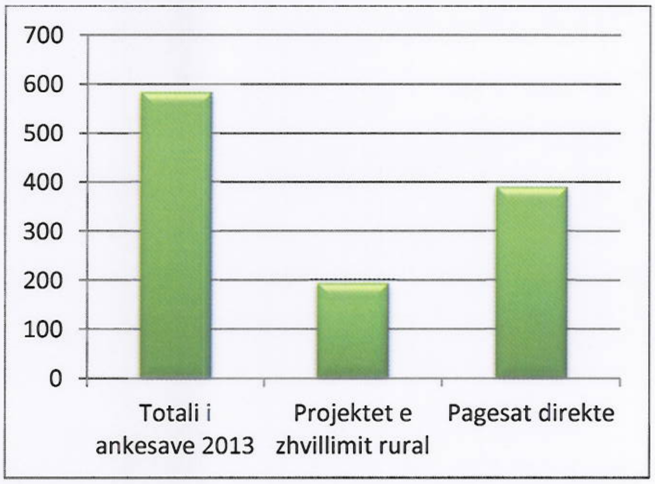

Figura 6. *Numri i përgjithshëm i ankesave për PD dhe PZHR*

Numri i ankesave të shqyrtuara	385
Numri i ankesave të refuzuara	337
Numri i ankesave të rekomanduara	89

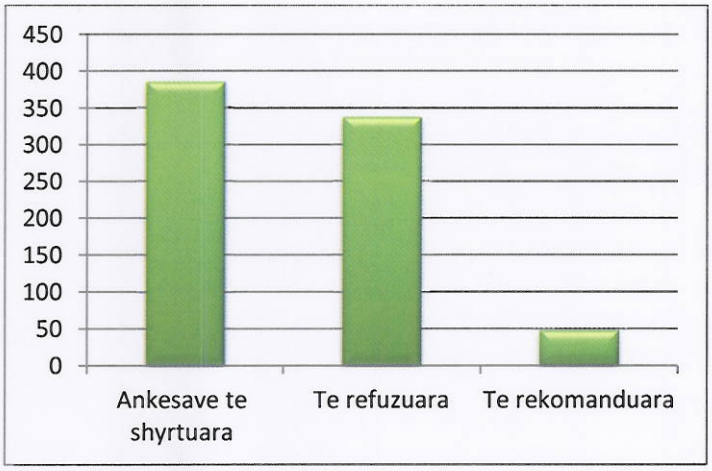

Figura 7. *Numri i shqyrtimit të ankesave për pagesa direkte*

Numri i ankesave të pashqyrtuara	175
Numri i ankesave të refuzuara	146
Numri i ankesave të rekomanduara	29

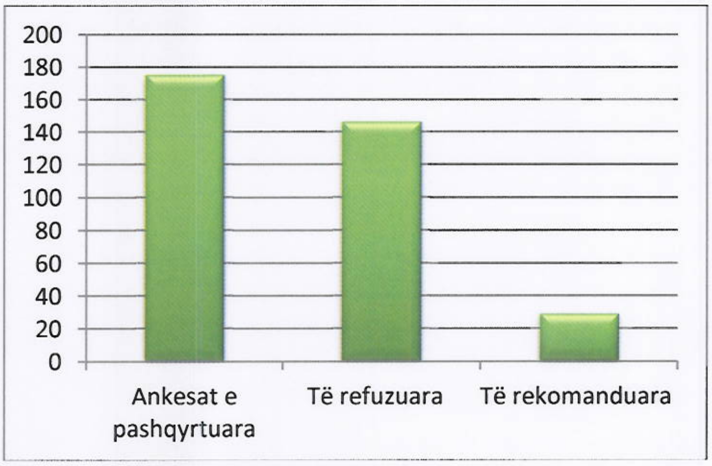

Figura 8. *Numri i ankesave pashqyrtuara për PZHR*

Zyra Ligjore e AZHB-së është marrë me evidentimin, kompletimin e lëndëve dhe dorëzimin e tyre në komisionet përkatëse për shqyrtim. Deri në datën e raportimit shumica e ankesave janë shqyrtuar nga komisionet përkatëse dhe janë dërguar rekomandimet si tek drejtoratret po ashtu edhe tek fermerët.

Gjatë procesit të implementimit janë identifikuar gabime teknike ose si pasojë e superkontrolleve dhe monitorimit dhe përfitim i mjeteve financiare në kundërshtim me kushtet dhe kritereve të përcaktuara me U/A për Projektet e Zhvillimit Rural dhe Pagesat Direkte, andaj është kërkuar kthimi i këtyre mjeteve nga fermerët.

Gjatë këtij viti kemi bërë dhjetë kërkesa për kthimin e mjeteve ku tre prej tyre janë përgjigjur në mënyrë pozitive, dy për Projektet e Zhvillimit Rural dhe një për Pagesat Direkte. Për mos përgjigje në kërkesën për kthimin e mjeteve janë ngritur shtatë padi në Gjykatat Themelore, kurse për një lëndë është kërkuar zhvillimi i procedurave për krime ekonomike.

Bazuar në detyrat dhe përgjegjësitë e Zyrës Ligjore të AZHB-së është bërë edhe monitorimi i zbatimit të U/A i bazuar në numrin dhe natyrën e ankesave që kanë ardhur dhe kemi arritur te konstatimi:

- Procedurat e Pagesave Direkte janë zbatuar nga Divizioni i Pagesave Direkte në pajtim me U/A për Pagesat Direkte për vitin 2013, përveç se lista e fermerëve të cilat janë të përjashtuar për tri vite duhet të unifikohet.
- Procedurat e shkruara për Projektet e Zhvillimit Rural janë zbatuar në pajtim më U/A për masat dhe kriteret e përkrahjes në bujqësi dhe zhvillim rural për vitin 2013, përveç në rastet e nenit 22 pika e dytë për kompletim të dokumentacionit ku fermerëve nuk i'u është bërë kërkesë me shkrim për kompletim të dokumenteve dhe në këtë mënyrë janë refuzuar, mosshpërndarja e vendimeve me kohë si dhe të aplikohet lista e fermerëve që janë të përjashtuar për tri vitet nga programet përkrahëse për të gjitha Masat e Projektet e Zhvillimit Rural dhe Pagesat Direkte ashtu edhe siç e parasheh edhe Ligji për bujqësi dhe zhvillim rural.

Arkiva gjatë vitit 2013 është funksionalizuar në tërësi. Janë zhvilluar të gjitha procedurat konform ligjit dhe rregulloreve për arkiva. Të gjitha divizionet kanë referencë të veçantë dhe distribuimi i shkresave hyrëse dhe dalëse është realizuar sipas planit.

Gjatë këtij viti është funksionalizuar edhe arkiva si objekt dhe është pajisur me sirtarë dhe tani është duke u mirëmbajtur. Janë arkivuar të gjitha dosjet si të Pagesa Direkte po ashtu edhe të Projektet e Zhvillimit Rural për dy vitet paraprake.

Gjatë vitit 2013 përmes arkivës janë proceduar 29,581 shkresa te ndryshme si vendime, ankesa, kërkesa, rekomandime, kontrata dhe shkresa te tjera te natyrës administrative.

Divizioni i Miratimit të Projekteve të Zhvillimit Rural

Mbështetja për Investime në fermat/ekonomitë bujqësore është i një rëndësie vendimtare për të përmirësuar Sektorin e Bujqësisë në Kosovë, duke mbështetur komunitetin bujqësor dhe rural të arrijnë standarde më të larta të jetesës dhe përmirësohet kualiteti i prodhimeve dhe përpunimeve të ndryshme bujqësore.

Gjatë vitit 2013 nga Divizioni i Projekteve të Zhvillimit Rural është bërë zbatimi i Projekteve të Zhvillimit Rural – duke përfshirë Masat që kanë dalë nga Projektet e Zhvillimit Rural 2013 e që janë:

- ✓ Masa 2 - "Ristrukturimi i potencialit fizik në sektorin Agro-Rural",
- ✓ Masa 3 - "Ujitja e Tokave Bujqësore",
- ✓ Masa 4 – "Investimet në Përpunim dhe Marketingun e Prodhimeve Bujqësore",
- ✓ Masa 8 – "Përkrahje për Zhvillimin e Komunitetit Lokal (GLV-të)",
- ✓ Pilot Masa – "Zonat më pakë të zhvilluara".

<u>Masa 2</u> – "Ristrukturimi i potencialit fizik në sektorin Agro-Rural" - përfshinë:

- Nën-Masën "Hortikulturë me sektorët (pemë, perime, rrush të tryezës, fruta të malit, bimë mjekuese dhe mekanizim bujqësor)" ,
- Nën-Masat „Ekonomitë bujqësore për prodhimin e qumështit",
- Nën-Masa "Ekonomitë bujqësore për prodhimin e vezëve",
- Sektorin i Mishit (viça dhe brojler) si dhe
- Sektori i Bletarisë.

Objektivi i përgjithshëm i Masës 2:

- Përmirësimi i strukturës të ekonomive bujqësore përmes rritjes së prodhimtarisë dhe përmirësimit të cilësisë.

Objektivat e përgjithshme të Masës 3:

- Rritja e produktivitetit,
- Rritja e rendimentit dhe cilësisë së prodhimeve bujqësore,
- Rritja e aftësive konkurruese të prodhimeve bujqësore.

Objektivat e përgjithshme të Masës 4:

- Të rrisë kapacitetin e përpunimit dhe produktivitetit duke zbatuar teknologjitë moderne,
- Të përmirësoj higjienën dhe cilësinë e standardeve vendore për përpunimin e produkteve agro-ushqimore,
- Të inkurajojë përdorimin e teknologjive të reja që e ruajnë mjedisin.

Objektiva e përgjithshme e Masës 8 është t'u ofroj përkrahje në:

- Programe të bazuara në zona që kanë për qëllim identifikimin e mirë të territoreve rurale,
- Zbatimin e projekteve bashkëpunuese.

Agjencia për Zhvillimin e Bujqësisë gjegjësisht Divizioni për Projekte të Zhvillimit Rural gjatë vitit 2013 ka bërë zbatimin e Programit për Zhvillim Rural.

Realizueshmëria e Projekteve të Zhvillim Rural për kryerjen e aktiviteteve ka rrjedhur sipas planit të paraparë.

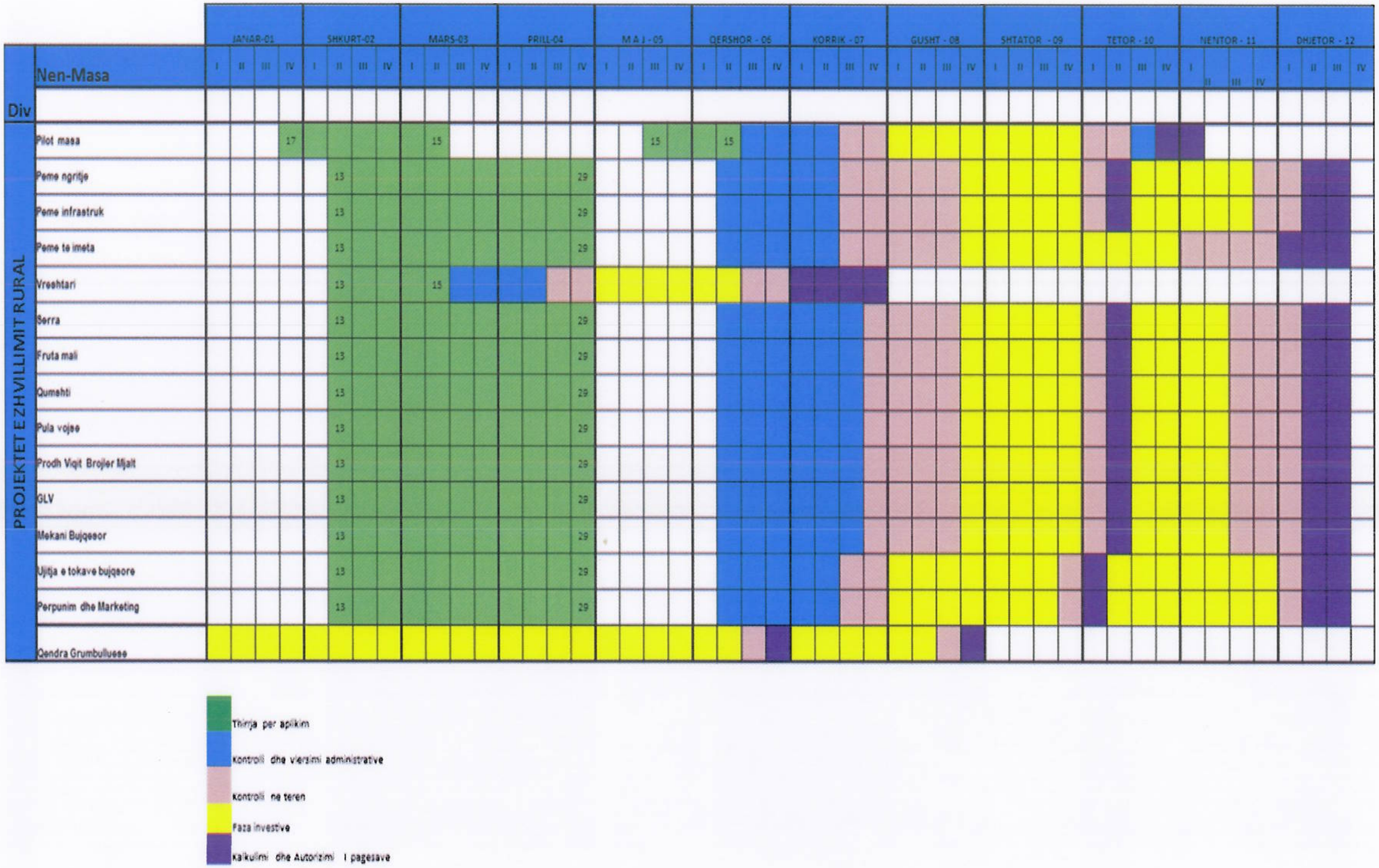

Tabela 5. *Realizueshmëria e Projekteve të Zhvillim Rural*

Ecuria e realizimit të Projekteve të Zhvillimit Rural ka përfshirë hapat si:

- Aplikimi,
- Kontroll administrative,
- Vlerësimi,
- Kontrolli në terren,
- Miratimi i projekteve si dhe
- Autorizimi për pagesa.

Buxheti i paraparë për vitin 2013 për Projektet e Zhvillimit Rural:

Tabela e buxhetit të masave të propozuara		
	Masa 2 Ristrukturimi i Potencialit Fizik në Sektorin Agro-Rural	**6,650,000 €**
	Nënmasat	
a)	Sektori i qumështit	**1,000,000 €**
b)	Sektori i vezëve	**300,000 €**
c)	Sektori i mishit	**700,000 €**
ç)	Sektori i bletarisë	**250,000 €**
d)	Sektori i pemëve	**1,200,000 €**
dh)	Sektori i rrushit të tryezës	**200,000 €**
e)	Sektori i perimtarisë	**1,400,000 €**
f)	Sektori i frutave të malit dhe bimëve mjekuese	**300,000 €**
g)	Sektori i makinerisë bujqësore	**1,300,000 €**
	Masa 3 Ujitja e tokave bujqësore	**1,000,000 €**
	Masa 4 Investimet në Përpunim dhe Marketingun e Produkteve Bujqësore	**3,000,000 €**
	Masa 4 Investimet në Përpunim dhe Marketingun e Produkteve Bujqësore / Ndërtimi i Depove	**2,500,000 €**
	Masa 8 Përkrahje për zhvillimin e komunitetit lokal	**200,000 €**
	Zona më pak të favorizuar (Pilot Masa)	**1,500,000 €**
	TOTALI	14,850,000 €

Tabela 6. *Buxheti për projektet e zhvillimit rural sipas Masave*

Në tabelën nr. 5 gjendet numri i aplikuesve për Projektet e Zhvillimit Rural, vlera e aplikuar, numri i aplikacioneve të miratuara dhe vlera e miratuar, për të gjitha Masat e parapara nga Programi i Zhvillimit Rural të zbatuar gjatë vitit 2013.

Gjithashtu duhet cekur se edhe për masën 4 Masa- "Investimet në përpunim dhe marketingun e produkteve bujqësore/ Ndërtimi i Depove" është bërë vazhdimi i zbatimit të këtyre projekteve me një vlerë prej 1,500,000.00€

Nr.	Nën-masat	Numri i aplikacioneve	Vlera e aplikuar	Numri i aplikacioneve të miratuara	Vlera e aplikacioneve të miratuara
1	Hortikulurë- vreshtari	58	719,912.67	41	214,621.81
2	MS - Produktet jodrusore të malit: frutat e malit, kërpudhat dhe bimët aromatike dhe mjekësore	8	1,177,716.00	4	173,325.00
3	Sektori i qumështit	444	19,998,425.66	43	1,195,345.76
4	Sektori i vezëve	42	2,301,024.60	13	325,322.40
5	Sektori i mishit- viça dhe brojler	86	3,853,403.38	32	596,526.45
6	Sektori i bletarisë	249	3,011,201.23	31	223,638.35
7	M4 Prodhimtaria e qumështit	25	5,054,294.04	9	1,255,117.66
8	M4 Mishi dhe Përpunimi i mishit	26	6,968,866.62	8	1,270,770.60
9	M4 Sektori i Përpunimit dhe marketingut të frutave, perimeve dhe verës 2013	58	8,480,205.92	12	1,309,938.92
10	Ujitja e tokave bujqësore	101	3,742,695.86	25	1,206,428.03
11	GLV-të	39	835,849.70	15	231,105.70
12	M2 Sektori i perimeve - serave	815	18,365,078.78	47	1,218,457.11
13	Sektori i pemëve - Ngritja e pemishteve me mollë	340	7,439,019.20	30	826,966.73
14	Mollë - Sektori i pemëve - Infrastrukturë në pemishte	105	855,851.39	18	61,269.65
15	Pemët e imëta -(dredhëz, manafer, mjeder)	339	3,158,275.12	22	369,512.65
16	Sektori i frutave - Sektori i frutave të malit dhe bimeve mjekuese	34	838,235.25	14	192,897.90
17	Mekanizëm Bujqësor - Lavërtari	625	11,268,548.22	30	774,281.30
18	Mekanizëm Bujqësor - Blegtori – Pemëtari, Vreshtari - Perimekulturë	246	4,701,217.98	17	497,324.10
19	MS - Mbështetje Prodhimit të qumështit dhe mishit (lopët qumështore dhentë dhe dhitë)	73	1,463,901.09	59	619,129.80
20	MS - Investimet e pranueshme për ripërtypësit e imtë-dele	15	338,026.35	14	188,077.50
21	MS - Investimet e pranueshme për ripërtypësit e imtë-dhi	4	42,176.90	3	17,998.50
22	Perimet në ambient të hapur	171	321,142.00	91	161,191.80
	TOTALI	3,903	104,935,067.96	578	12,929,247.72

Tabela 7. *Numri i aplikuesve për Projektet e Zhvillimit Rural*

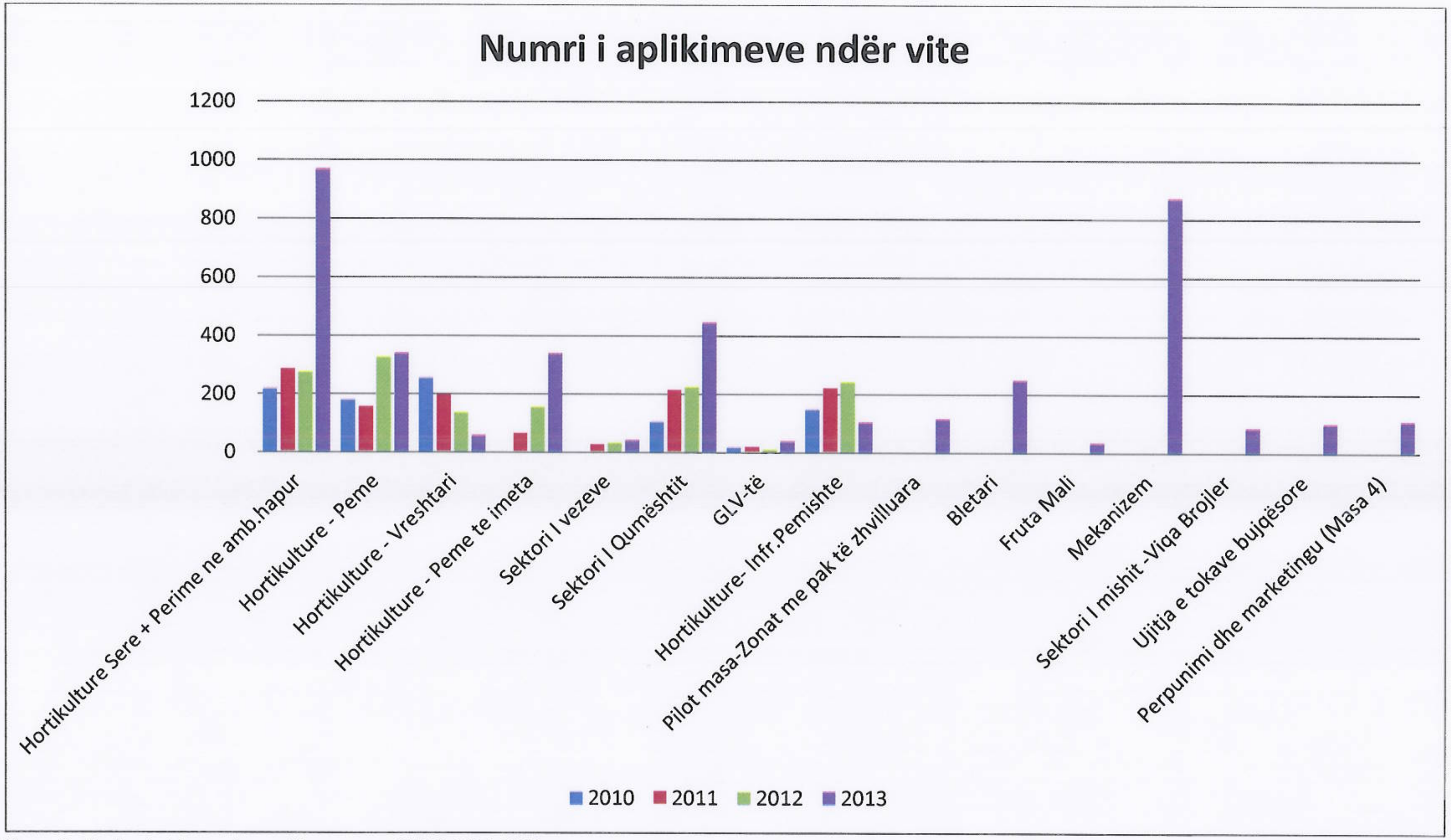

Figura 9. *Krahasimi i numrit të aplikuesve për PZHR 2010-2013*

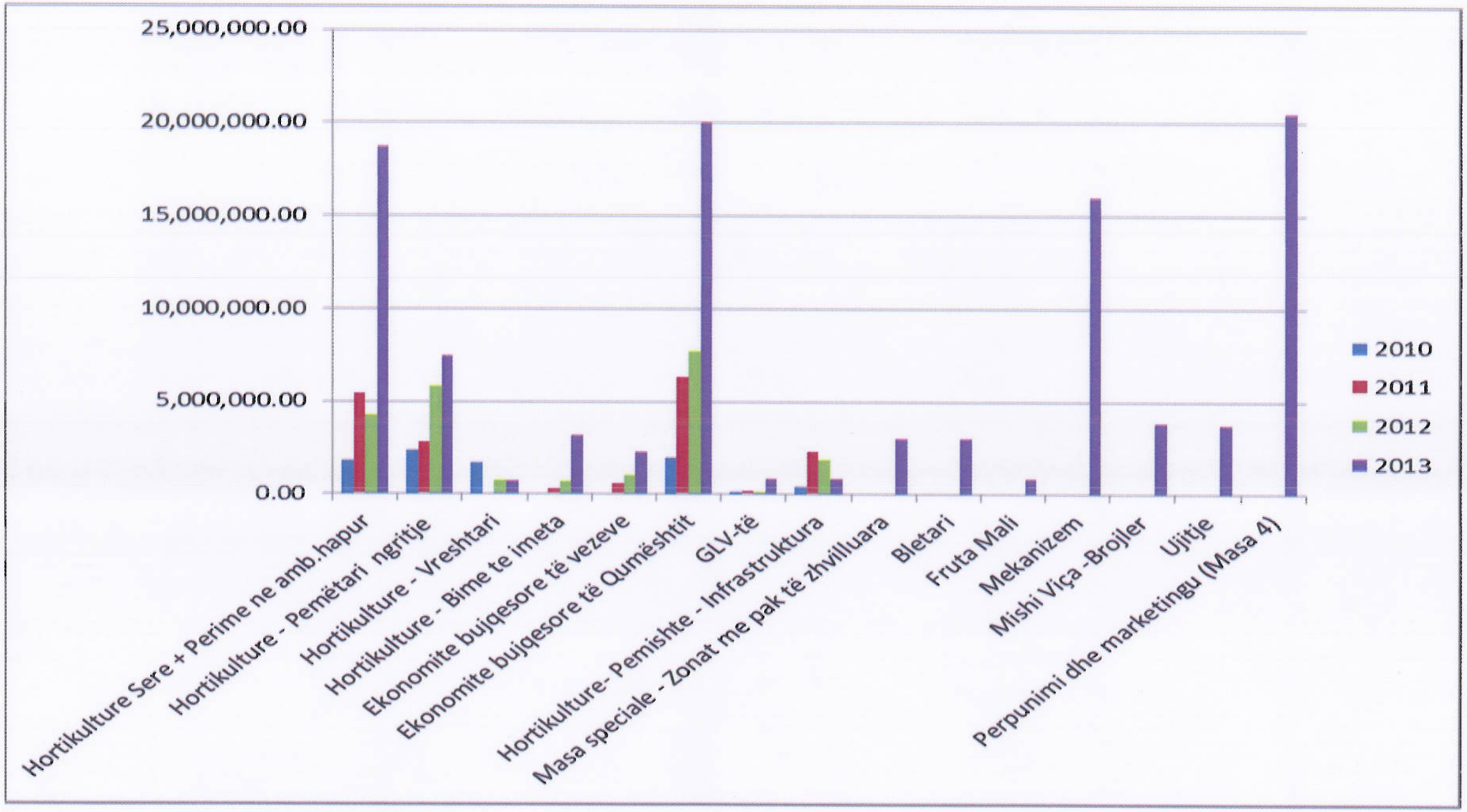

Figura 10. *Vlera e aplikuar në tabelën e mësipërme për vitin 2013 është paraqitur vetëm përkrahja publike*

Vështirësitë e hasura gjatë Miratimit të Projekteve të Zhvillimit Rural

1. Stafi i limituar në procesin e vlerësimit, miratimit dhe autorizimit të Projekteve të Zhvillimit Rural;
2. Thirrja për aplikim sipas periudhës vegjetative;
3. Specifikimi i dokumentacionit përkatës p.sh:(dokumentet që kërkohen të specifikohet ku duhet të merren);
4. Përkrahja e perimeve në ambient të hapur jo si grante;
5. Mekanizimi të jetë së bashku me sektorët përkatëse;
6. Vlerësimi për këta sektor, sektori përkatës dhe mekanizimi të jetë unik (vetëm një vlerësim);
7. Ndoshta shkallëzimi i buxhetit për sektorin e serave;
8. Vlerësimi të specifikohet mirë p.sh. shkolla e mesme bujqësore dhe fermerët tjerë;
9. Një numër i madh i dokumentacioneve të pa kompletuara kanë ardhur nga ana e Komunave.
10. Regjistri i Fermës (mos të ketë mundësi regjistrimi i ma shumë se një familjari të kërkohet certifikata e lindjes);
11. Përcaktimi i kritereve për ndërtimin e objekteve përkrahëse (p.sh: shtalla, gropa septike, deponia e plehut , serrat etj);
12. Specifikimi i qartë i fushave të investimit të Masa 4;
13. Përcaktimi i krerëve në posedim te pulat vojse, dhe mishi pasi bëhet ndërrimi i tornuseve prodhuese.

Divizioni i Autorizimit të Pagesave

Në bazë të Udhëzimit Administrativë 03/2013 Divizioni për Autorizim të Pagesave për PZHR ka bërë autorizimin e pagesave për këto masa:

Masa2 - "Ristrukturimi i potencialit fizik në sektorin agro-rural" duke përfshi Nën-masën:

Masa 3 - Ujitja e Tokave Bujqësore,

Masa 4 – Investimet në Përpunim dhe Marketing të Prodhimeve Bujqësore,

Masa4 - Investimet në Përpunim dhe Marketing të Prodhimeve Bujqësore (Ndërtimi i Depove),

Masa 8 - Përkrahje për zhvillimin e komunitetit Lokal (GLV-te),

Pilot Masa - Zonat me pak të favorizuara.

Gjatë vitit 2013 janë kryer pagesat nga Buxheti Nacional dhe Banka Botërore. Projektet e paguar në vitin 2013 kanë qenë kësti i dytë i pikave grumbulluese, 50% avans për Pilot Masën, 50% avans për Masën e 4 është paguar 50%e vlerës së projekteve më të madhe se 30.000 €.

Masa	Numri i përfituesve	Vlera e paguar
Pikat grumbulluese (30%)	3	900,000.00
Masa speciale (50%)	79	477,889.85
TOTALI		1,377,889.85

Tabela 8. *Buxhet nacional për vitin 2013*

Masa	Nën-masa	Numri i përfituesve	Vlera e paguar
Masa 2	Pemë	9	233.402,05
	Sera	43	857.097,17
	Qumësht	7	155.033,41
	Mekanizëm	11	353.030,25
Masa 4		28	1.817.913,58
TOTALI		**98**	**3.416.476,46**

Tabela 9. *Buxheti i Bankës Botërore për vitin 2013*

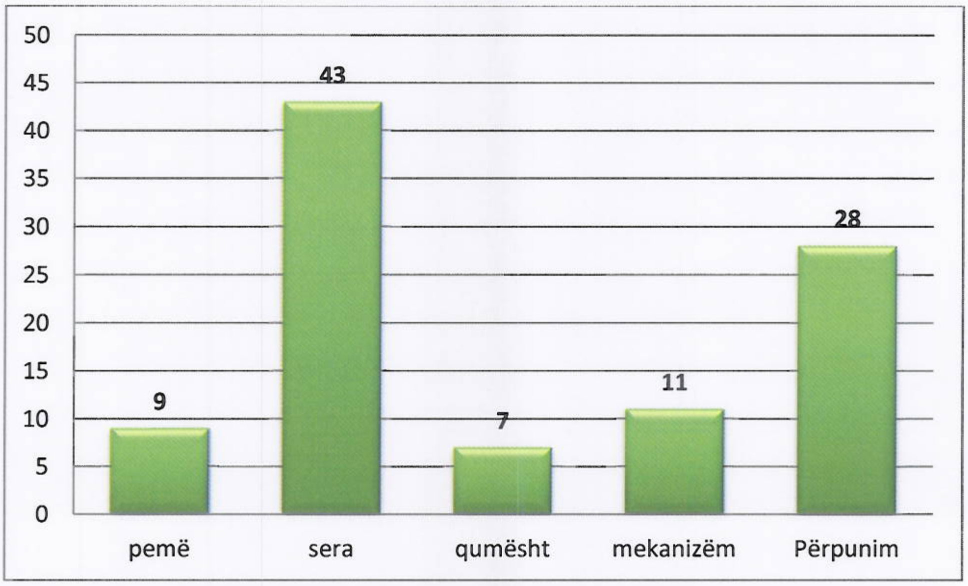

Figura 11. *Paraqitja grafike e numrit të përfituesve të financuar nga Banka Botërore për vitin 2013*

Procesi i pagesave për të gjitha projektet tjera ka vazhduar në vitin 2014 për të gjitha projektet e mbetura për masat 2, 3, 8, Pilot Masa (kësti i dytë), Masa 4 (kësti i dytë) si dhe pagesa e këstit të tretë për pikat grumbulluese. Projektet për masën 3, 8, Pilot Masës dhe projektet e Masës 2 me vlerë më të vogël se 15,000.00 € janë paguar me buxhet nacional.

Masa	Nën-masa	Numri i përfituesve	Vlera e paguar	Buxheti Banka Botërore	Buxheti i Danidës
Masa 2	Pemë	25	156.076,15	479.568,86	471.359,38
	Pemë të imëta	15	210.657,67		
	Vreshta	35	126.383,00		
	Fruta mali	13	163.670,51		
	Bletari	30	200.688,27		
	Qumësht	32	474.979,00		
	Perime	75	73.803,96		
	Mekanizëm	12	82.381,00		
Masa 3	Ujitje	25	993.935,81		
Masa 8	GLV	15	194.059,89		
Masa speciale		79	892.816,69		
TOTALI		**356**	**3.569.451,95**	**479568,86**	**471359,38**
					4.520.380,19

Tabela 10. *Buxhet nacional për vitin 2014*

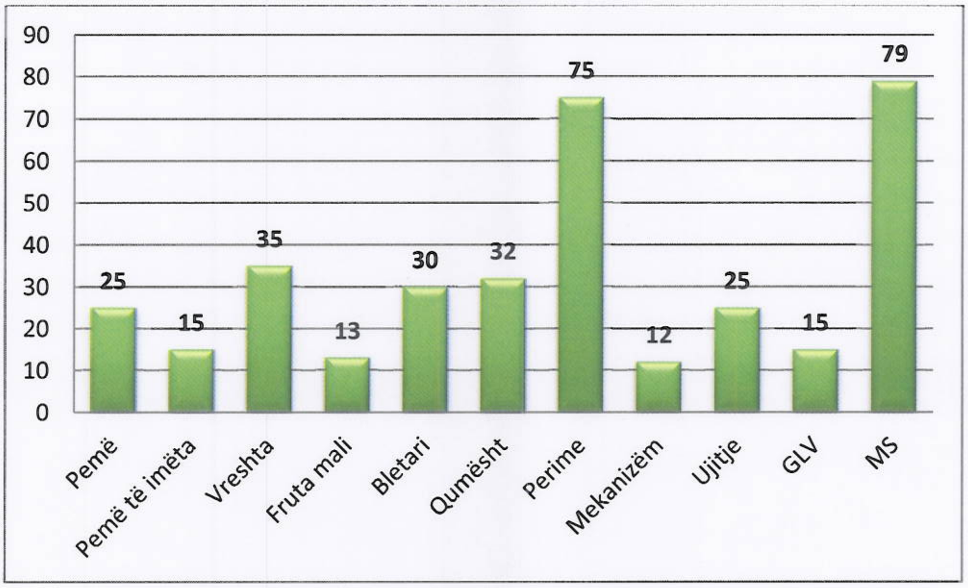

Figura 12. *Paraqitja grafike e numrit të përfituesve nga buxheti i përgjithshëm*

Projektet e Masës 2 në vlerë më të madhe se 15000 € dhe Masës 4 kësti i dytë janë paguar nga buxheti i Danidës.

Masa	Nën-masa	Numri i përfituesve	Vlera e paguar
Masa 2	Pemë	10	228.358,58
	Pemë të imëta	7	105.000,00
	Vreshta	1	38.871,25
	Sera	4	80.000,00
	Qumësht	36	736.829,39
	Mekanizëm	15	329.553,62
Masa 4		25	1.462.150,53
TOTALI		98	2.980.763,37

Tabela 11. *Buxheti i Danidës për vitin 2014*

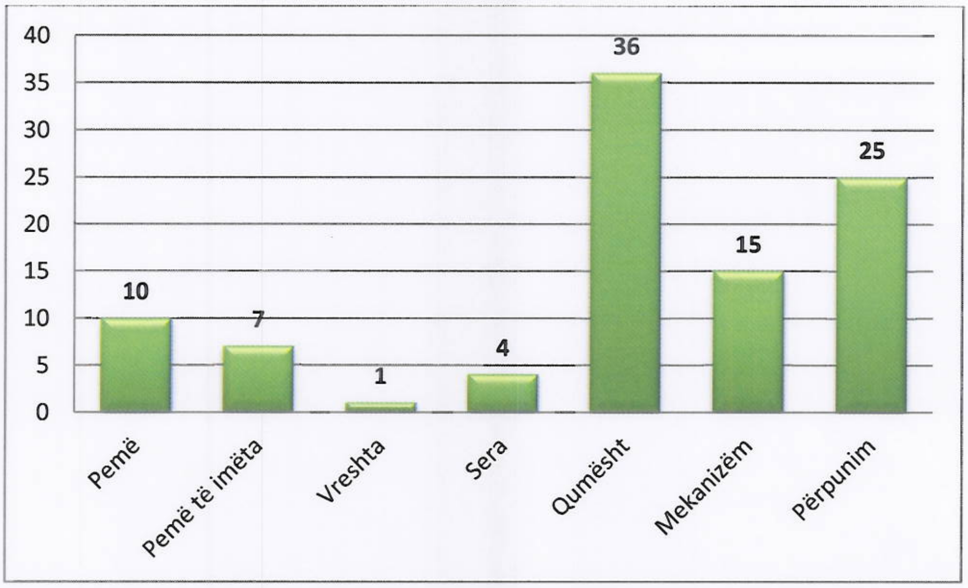

Figura 13. *Paraqitja grafike e buxhetit të Danidës për vitin 2014*

Po ashtu në këtë vit (2014) është paguar dhe kësti i tret (20 % avans) për tri pikat grumbulluese:

Masa	Numri i përfituesve	Vlera e paguar
Pikat grumbulluese (20 % avans)	3	600,000.00

Tabela 12. *Buxhet nacional për vitin 2013*

Nga tabelat e mësipërme shihet se pagesa e bëra për projekte e zhvillimit rural 2013 janë sipas buxheteve.

Buxheti	Vlerat e paguara
Buxheti nacional	6.020.380,19
Buxheti i Bankës Botërore	3.416.476,46
Buxheti i Danidës	2.980.763,37
Totali	12.417.620,02

Tabela 13. *Shuma totale e buxhetit për projektet e zhvillimit rural për vitin 2013*

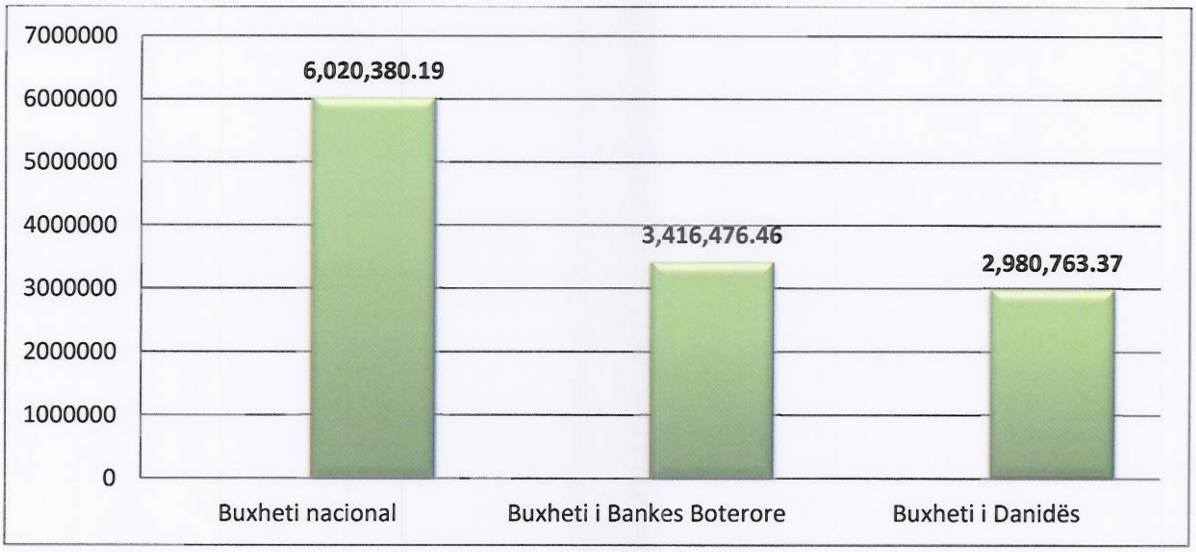

Figure 14. *Paraqitja grafike e Pagesat sipas buxheteve*

Siç shihet nga tabelat e mësipërme numri i përfituesve për Projekte të Zhvillimit Rural për vitin 2013 për të gjitha masat është:

Masa	Nën-masa	Numri i përfituesve
Masa 2	Pemë	44
	Sera	47
	Pemë të imëta	22
	Vreshta	36
	Fruta mali	13
	Bletari	30
	Qumësht	75
	Perime	75
	Mekanizëm	38
Masa 3	Ujitje	25
Masa 8	GLV	15
Pilot masa		79
Masa 4 - Përpunim		28
Pikat grumbulluese		3
Totali		530

Tabela 14. *Paraqitja tabelore e numrit të përfituesve për projektet e Zhvillimit Rural*

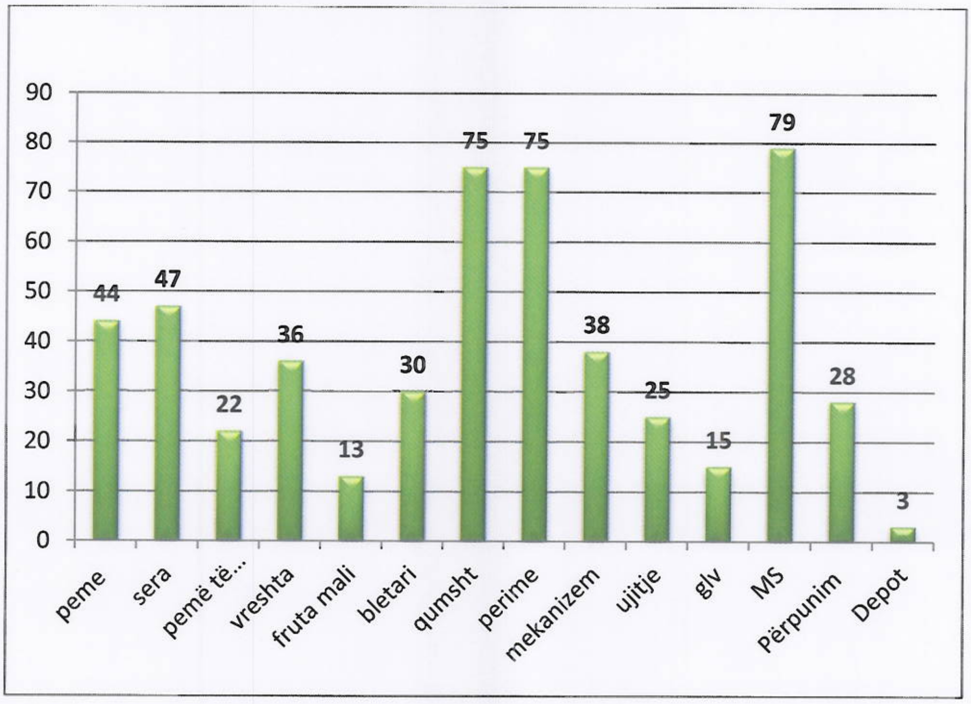

Figura 15. *Paraqitja grafike e numrit të përfituesve të projekteve të Zhvillimit Rural*

Një numër i fermerëve dhe kompanive të cilat kanë qenë përfitues të projekteve por që nuk kanë arritur ti përfundojnë projektet në bazë të afateve të caktuar dhe kritereve të parapara, 22 prej tyre i është refuzuar kërkesa për pagesë. Tek masa 4 dhe Pilot masa 8 fermerë janë paguar në këstin e parë por nuk kanë arritur ti realizojnë investimet për të marrë këstin e dytë të pagesës.

Masa	Numri
Perime	8
MS (këstin e dytë)	5
Stalla	4
Betari	1
Mekanizëm	1
Përpunim (kësti i dytë)	3
Totali	22

Tabela 15. *Numri i të refuzuarve sipas masave*

Divizioni i Pagesave Direkte

Mbjellje vjeshtore– Grurë

Mbështetja e fermerëve për mbjelljet vjeshtore- grurë përmes Pagesave Direkte ka vazhduar edhe gjatë vitin 2013 ku është karakterizuar me një numër me të madh të aplikuesve se sa në vitet tjera. Numri i fermerëve që merren me këtë veprimtari po rritet nga viti në vit gjithashtu edhe sipërfaqet e mbjellura me grurë.

Fermerët që kanë aplikuar për Pagesa Direkte - Grurë është dashur të plotësojnë këto kritere:

- Të jetë banor i përhershëm i Republikës së Kosovës;
- Të kenë të mbjellur 2 apo më shumë hektar me Grurë;
- Parcela e marrë me qira duhet të jetë 1 Ha e pandarë.

Aplikimi është bërë në Zyrat Komunale për Bujqësi. Aplikimi është bërë në mënyrë online përmes softwar-it sLPIS.

Pas përfundimit te aplikimit ka filluar kontrolli administrativ i aplikacioneve ku janë kontrolluar të gjitha aplikacionet lidhur me përshtatshmërinë me kriteret dhe dokumentet e kërkuara.

Pas kontrollit administrativ të aplikacioneve është përzgjedhur mostra për kontroll në terren.

Janë kontrolluar në masën 100% të gjithë fermerët që kane aplikuar për 5 Ha grurë e më shumë.

Fermerët që kanë pasur sipërfaqe të mbjellura me grurë në mes te 2 dhe 5 Ha janë kontrolluar në masën 50%.

Në ato komuna ku është vërejtur se ka parregullsi gjatë kontrollit në terren është ngritur përqindja e kontrollit nga 50% ne 100% siç ishte rasti ne komune e Malishevës, Novobërdës dhe Suharekës.

Pas përfundimit të kontrollit në terren të gjitha raportet e kontrollit janë kthyer në Divizionin e Pagesave Direkte dhe të gjitha të dhënat rreth të gjeturave janë futur në program ku është bërë kalkulimi i pagesave dhe janë përgatitur listat e përfituesve dhe të refuzuarve.

Gjatë aplikimit ende ka probleme te fermerët në identifikimin e parcelave tokësore, pastaj problem mbetet fletaposeduese e cila në shumicën e rasteve nuk përputhet me gjendjen faktike në terren. Numri me i madh i fermerëve përfitues janë fermer të vegjël që kanë midis dy dhe pesë hektar, ky numër është 8,762 fermer me gjithsej 25,853.88 Ha.

Nr	Komuna	Nr. Aplikusve	Sipërfaqja e aplikuar	Nr. i fermerëve përfitues	Nr. i fermerëve te refuzuar	Nr. i ha te refuzuar	Sip. e subvencionuar	% e fermerëve te refuzuar	% e hektarëve te refuzuar	Pagesa (Euro)
1	Prishtina	157	580.95	124	33	96.98	483.97	21.02	16.69	60,496.25
2	Lipjani	854	4741.18	799	55	653.3	4087.88	6.44	13.78	510,985.00
3	Podujeva	929	3586.45	841	88	293.44	3293.01	9.47	8.18	411,626.25
4	Obiliqi	241	1308.95	228	13	41.19	1267.76	5.39	3.15	158,470.00
5	Drenasi	561	2330.46	532	29	90.52	2239.94	5.17	3.88	279,992.50
6	F.Kosova	194	940.71	181	13	69.29	871.42	6.70	7.37	108,927.50
7	Graqanica	317	969.58	265	52	144.43	825.15	16.40	14.90	103,143.75
8	Dragashi	17	75.37	15	2	26.77	48.6	11.76	35.52	6,075.00
9	Rahoveci	493	1773.45	461	32	106.45	1667	6.49	6.00	208,375.00
10	Prizreni	237	894.97	220	17	45.51	849.46	7.17	5.09	106,182.50
11	Suhareka	329	1091.77	200	129	403.66	688.11	39.21	36.97	86,013.75
12	Malisheva	721	3458.16	578	143	647.99	2810.17	19.83	18.74	351,271.25
13	Mamushe	32	105.34	29	3	9.09	96.25	9.38	8.63	12,031.25
14	Gjilani	295	1166.26	277	18	51.07	1115.19	6.10	4.38	139,398.75
15	Kamenica	286	904.98	258	28	79.71	825.27	9.79	8.81	103,158.75
16	Vitia	505	2043.18	464	41	133.51	1909.67	8.12	6.53	238,708.75
17	N. Berd	194	531.47	139	55	155.44	376.03	28.35	29.25	47,003.75
18	Partesh	7	22.15	6	1	3.36	18.79	14.29	15.17	2,348.75
19	Ranilluk	25	71.23	16	9	20.54	50.69	36.00	28.84	6,336.25
20	Kllokot	52	177.94	43	9	26.37	151.57	17.31	14.82	18,946.25
21	Ferizaji	573	3068.56	529	44	128.61	2939.95	7.68	4.19	367,493.75
22	Shtimja	254	1198.1	246	8	22.05	1176.05	3.15	1.84	147,006.25
23	Kaçaniku	124	478.44	122	2	6.53	471.91	1.61	1.36	58,988.75
24	Shterpcë	3	8.65	2	1	2.3	6.35	33.33	26.59	793.75
25	H. Elezit	19	62.55	16	3	9.67	52.88	15.79	15.46	6,610.00
26	Mitrovica	130	493.89	122	8	36.99	456.9	6.15	7.49	57,112.50
27	Skenderaj	1246	4851.57	1186	60	286.29	4565.28	4.82	5.90	570,660.00
28	Vushtrri	591	2004.03	557	34	119.84	1884.19	5.75	5.98	235,523.75
29	Zveqan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Leposaviq	36	93.12	32	4	17.01	76.11	11.11	18.27	9,513.75
31	Z.Potok	1	2.02	1	0	0	2.02	0.00	0.00	252.50
32	Deçani	129	444.06	122	7	23.68	420.38	5.43	5.33	52,547.50
33	Gjakova	542	2503.09	519	23	114.42	2388.67	4.24	4.57	298,583.75
34	Junik	24	199.44	23	1	2.17	197.27	4.17	1.09	24,658.75
35	Peja	211	1523.01	177	34	559.71	963.3	16.11	36.75	120,412.50
36	Istogu	677	3550.28	648	29	166.93	3383.35	4.28	4.70	422,918.75
37	Klina	752	4235.09	708	44	301.49	3933.6	5.85	7.12	491,700.00
	TOTALI	11758	51490.45	10686	1072	4896.31	46594.14	9.12	9.51	5,824,267.50

Tabela 16. *Fermerët përfitues dhe të refuzuar sipas komunave për Pagesa Direkte- Grurë*

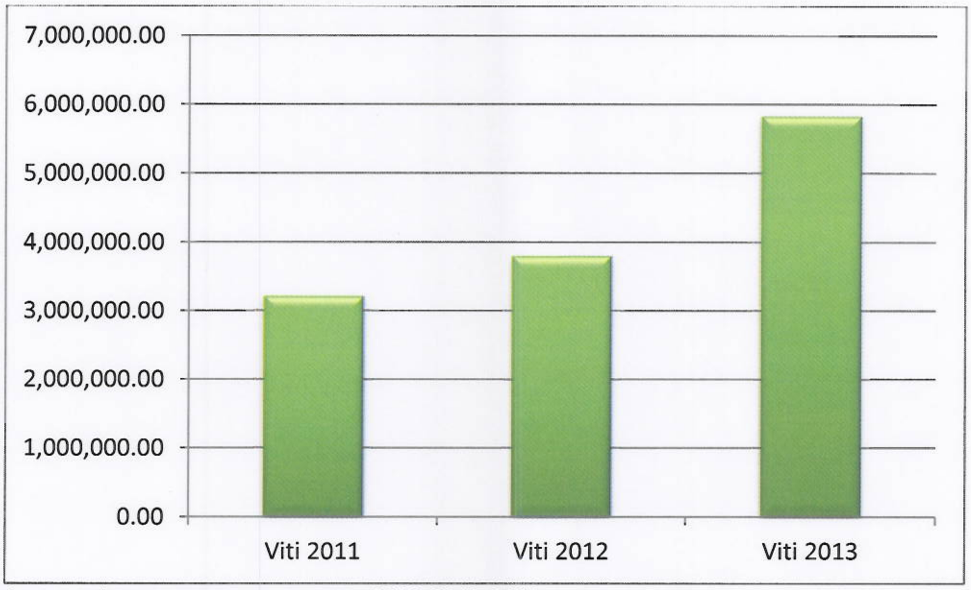

Figura 16. *Krahasimi i shumës së pagesave për vitin 2011, 2012, 2013*

Siç po shihet edhe nga tabela e mësipërme dhe grafikoni, shuma e pagesës për sipërfaqet e mbjellura me grurë në krahasim me vitin 2012 është rritur për 2,017,142.25€ ose shprehur në përqindje për 22.52 %, kjo për arsye se në vitin 2013 kemi pasur një sipërfaqe të mbjellur me grurë për 8,546.95 Ha më shumë se në vitin 2012 dhe gjithashtu shuma e subvencionimit /Ha ka qenë me e madhe për 25% (125 euro/Ha). Derisa në vitin 2012 janë paguar 37,950.94 Ha, në vitin 2013 janë paguar 46,594.14 Ha.

Rritja e shumës së subvencionimit nga 100€/Ha sa ishte në vitin 2012 në 125€/Ha në vitin 2013 ka ndikuar që të rriten sipërfaqet e mbjellura me grurë.

Numri i fermerëve të refuzuar pas kontrollit në terren është 1,072 fermer ose 9.12 % e fermerëve aplikues.

Prej 1,072 fermerëve të refuzuar, 522 janë ndëshkuar për tri vitet e ardhshme për shkak të të dhënave jo të sakta që kanë paraqitur në aplikim. Këta fermer nuk kanë të drejtën të aplikojnë në asnjërën prej kategorive të mbështetjes nga AZHB-MBPZHR.

Farë Gruri

Edhe këtë vit AZHB-ja ka subvencionuar prodhuesit e farës së grurit. Kriteri minimal për aplikim ka qenë 5 ha, ndërsa ai maksimal 100 ha të mbjellura me grurë.

Në këtë kategori kanë përfituar gjithsej 27 fermer me 849.60 Ha. Shuma totale e pagesës për fermerët përfitues ka qenë gjithsej 63,720.00 €. Kontrolli ne terren është kryer nga inspektorët fitosanitar.

Të gjithë fermerët aplikues që kanë plotësuar kriteret paraprake janë kontrolluar nga dy herë nga inspektorët fitosanitar, ndërsa pagesa për fermerët përfitues është bërë konform sasisë së grurit të dorëzuar te kontraktuesit. Krahasuar me vitin 2012 sipërfaqja e subvencionuar është rreth 600 Ha me e madhe. Shuma e subvencionimit ka qene 200€/Ha.

Nr.	Komuna	Nr. i përfituesve	Sipërfaqja Ha	Shuma
1	Istog	6	161.80	12.135.00
2	Peje	1	77.60	5.820.00
3	Gjakove	3	34.30	2.572.50
4	Kline	7	257.70	19.327.50
5	Ferizaj	3	139.30	10.447.50
6	Vushtrri	1	5.10	382.50
7	Suhareke	1	61.70	4.627.50
8	Deçan	1	5.40	405.00
9	F.Kosove	1	29.60	2.220.00
10	Junik	1	44.00	3.300.00
11	Lipjan	1	8.70	652.50
12	Malisheve	1	24.40	1.830.00
	TOTALI	**27**	**849.60**	**63.720.00**

Tabela 17. *Përfituesit dhe sipërfaqja e subvencionuar për prodhuesit e farës së grurit sipas komunave*

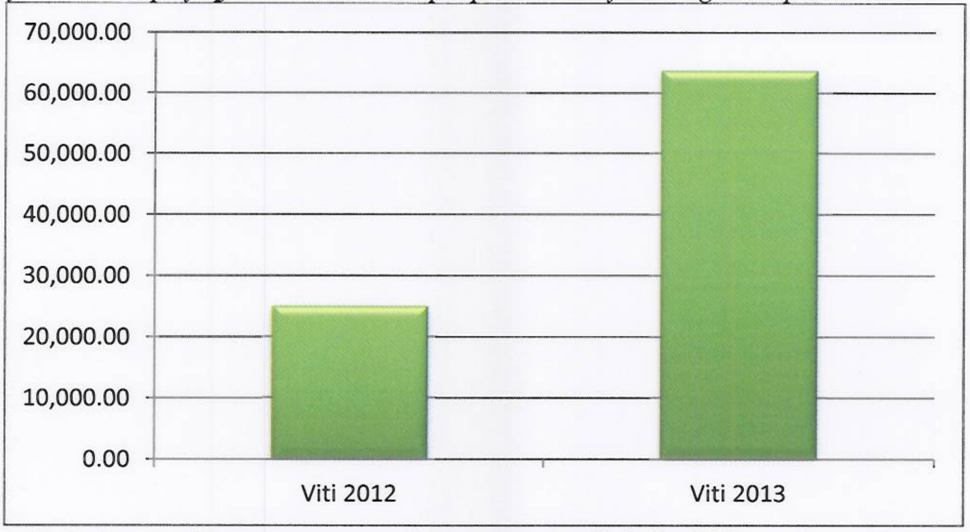

Figura 17. *Krahasimi i shumës së pagesës për fare gruri për vitin 2012 dhe 2013*

Misër

AZHB-ja ka subvencionuar edhe këtë vit fermerët që kanë mbjellur sipërfaqet e tokës me misër. Subvencionimi është bërë për sipërfaqet e mbjellura për të gjithë fermerët që kanë mbjellur më tepër se një hektar misër. Fermerët që kanë aplikuar për subvencionim të misrit janë kontrolluar në masën 50%.

Fermerët aplikues kanë bërë digjitalizimin e parcelave të mbjellura në Zyrat Komunale për Bujqësi. Të dhënat e paraqitura gjatë aplikimit për sipërfaqet e mbjellura kanë qenë relativisht të sakta. Janë refuzuar 6.01 % e fermerëve ose 5.73% e sipërfaqes së aplikuar. Për subvencionim të misrit kanë aplikuar 3,858 fermer me gjithsej 10,003.66 Ha.

Pas kryerjes së kontrollit në terren dhe procedurave tjera, kanë përfituar 3,626 fermer me një sipërfaqe prej 9,430.27 Ha. Shuma totale e pagesës për të gjithë fermerët përfitues është 943,027.60 €.

Nr	Komuna	Nr. Aplikusve	Sipërfaqja e aplikuar	Nr. i fermerëve përfitues	Nr. i fermerëve te refuzuar	Nr. i ha te refuzuar	Sip.e subvencionuar	% e fermerëve te refuzuar	% e hektarëve te refuzuar	Pagesa (Euro)
1	Prishtina	31	75.2	23	8	19.67	55.53	25.81	26.16	5,553.00
2	Lipjani	253	741.46	236	17	30.56	710.9	6.72	4.12	71,090.00
3	Podujeva	211	466.2	188	23	66.69	399.51	10.90	14.31	39,951.00
4	Obiliqi	67	180.97	56	11	25.23	155.74	16.42	13.94	15,574.00
5	Drenasi	158	492.71	153	5	10.77	481.94	3.16	2.19	48,194.00
6	F.Kosova	42	196.28	41	1	1.03	195.25	2.38	0.52	19,525.00
7	Graqanica	101	168.72	99	2	2.75	165.97	1.98	1.63	16,597.00
8	Dragashi	0	0	0	0	0	0	0.00	0.00	-
9	Rahoveci	319	842.73	292	27	87.94	754.79	8.46	10.44	75,479.00
10	Prizreni	44	150.26	41	3	7.03	143.23	6.82	4.68	14,323.00
11	Suhareka	56	117.92	53	3	6.14	111.78	5.36	5.21	11,178.00
12	Malisheva	170	412.956	149	21	42.8	370.156	12.35	10.36	37,015.60
13	Mamushe	4	14.73	3	1	5.08	9.65	25.00	34.49	965.00
14	Gjilani	55	115.02	50	5	5.93	109.09	9.09	5.16	10,909.00
15	Kamenica	54	87.57	53	1	1.35	86.22	1.85	1.54	8,622.00
16	Vitia	104	269.88	103	1	1	268.88	0.96	0.37	26,888.00
17	N.Berda	45	67.19	35	10	15.63	51.56	22.22	23.26	5,156.00
18	Partesh	17	33.69	16	1	1.04	32.65	5.88	3.09	3,265.00
19	Ranilluk	3	4.53	3	0	0	4.53	0.00	0.00	453.00
20	Kllokot	23	43.69	22	1	1.22	42.47	4.35	2.79	4,247.00
21	Ferizaji	181	548.97	173	8	10.16	538.81	4.42	1.85	53,881.00
22	Shtimja	112	314.49	107	5	6.52	307.97	4.46	2.07	30,797.00
23	Kaçaniku	36	83.57	28	8	12.19	71.38	22.22	14.59	7,138.00
24	Shterpcë	0	0	0	0	0	0	0.00	0.00	-
25	H.Elezit	0	0	0	0	0	0	0.00	0.00	-
26	Mitrovica	28	93.21	25	3	4.56	88.65	10.71	4.89	8,865.00
27	Skenderaj	458	740.95	440	18	27.29	713.66	3.93	3.68	71,366.00
28	Vushtrri	170	409.83	160	10	27.12	382.71	5.88	6.62	38,271.00
29	Zveqan	0	0	0	0	0	0	0.00	0.00	-

30	Leposaviq	1	2.1	1	0	0	2.1	0.00	0.00	210.00
31	Z.Potok	0	0	0	0	0	0	0.00	0.00	-
32	Deçani	122	311.78	119	3	5.36	306.42	2.46	1.72	30,642.00
33	Gjakova	237	629.56	231	6	18.24	611.32	2.53	2.90	61,132.00
34	Junik	15	30.99	15	0	0	30.99	0.00	0.00	3,099.00
35	Peja	159	615.46	150	9	25.71	589.75	5.66	4.18	58,975.00
36	Istogu	349	1035.75	332	17	44.63	991.12	4.87	4.31	99,112.00
37	Klina	233	705.3	229	4	59.75	645.55	1.72	8.47	64,555.00
	TOTALI	3858	10003.666	3626	232	573.39	9430.276	6.01	5.73	943,027.60

Tabela 18. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve dhe sipërfaqja e subvencionuar - misër sipas komunave*

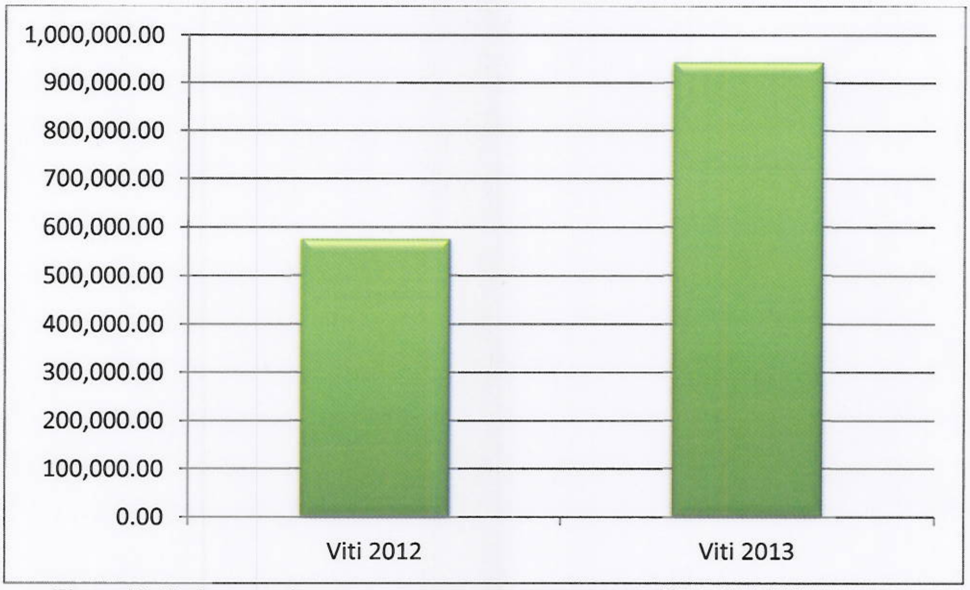

Figura 18. *Krahasimi i shumës se pagesave për misër për vitin 2012 dhe 2013*

Krahasuar me vitin 2012 sipërfaqet e mbjellura me misë janë rritur për rreth 65% dhe gjithashtu edhe numri i përfituesve dhe shuma totale e pagesës.

Përderisa në vitin 2012 janë paguar 5,754.59 Ha në v. 2013 janë paguar 9,430.27 Ha. Pra, kemi një rritje të sipërfaqeve të mbjellura me misër për 3,675.68 Ha. Fermerët janë subvencionuar me nga 100 €/Ha.

Luledielli

Bimët vajore janë futur si subvencionim me qëllim të mbështetjes së fermerëve për prodhimin e lëndës së parë për vajrat ushqimore si dhe me qëllim të rritjes së prodhimit dhe përpunimit të këtyre bimëve.

Për subvencionim të sipërfaqeve të mbjellura me luledielli kanë aplikuar gjithsej 31 fermer me një sipërfaqe prej 416.39 Ha, prej të cilëve dy fermer pas kontrollit në terren janë refuzuar pasi që nuk kanë plotësuar kriteret e përcaktuara.

Pas kryerjes së kontrollit në terren dhe procedurave tjera kanë përfituar 29 fermer me një sipërfaqe prej 414.39 Ha ose 41,439.00€.

Krahasuar vitin 2012 me vitin 2013 kemi pasur sipërfaqe më të vogël të mbjellur me luledielli.

Nr	Komuna	Nr. aplikuesve	Sipërfaqja e aplikuar	Nr. përfituesve	Nr. të refuzuarve	Sipërfaqja e refuzuar	Sipërfaqja e subvencionuar	Pagesa
1	Lipjani	14	35.46	12	2	2.00	33.46	3,346.00
2	Podujeva	1	227.52	1			227.52	22,752.00
3	Graqanica	9	20.27	9			20.27	2,027.00
4	Ferizaji	6	72.42	6			72.42	7,242.00
5	Skenderaj	1	60.72	1			60.72	6,072.00
	TOTALI	31	416.39	29	2	2.00	414.39	41,439.00

Tabela 19. *Numri i fermerëve përfitues dhe sipërfaqja e subvencionuar për luledielli sipas komunave*

Lope Qumështore

Pagesat Direkte për krerë të kafshëve - lopë qumështore janë duke vazhduar tash e disa vite dhe nga viti në vit po rritet numri i krerëve të kafshëve dhe pagesa për fermer.

Fermerët përfitues është dashur të plotësojnë kriterin minimal prej 5 krerëve të kafshëve dhe maksimum 50 krerë.

Kontrolli në terren është realizuar në masën mbi 50%.

Janë kontrolluar në masën 100 % të gjithë fermerët që kanë pasur me tepër se 15 krerë lope qumështore, ndërsa fermerët që kanë pasur mes 5 dhe 15 krerë lope qumështore janë kontrolluar

në masën 50%. Të dhënat e paraqitura në aplikim ende nuk janë të sakta, numri i fermerëve të refuzuar është 728 fermer ose 12.55% e fermerëve aplikues.

Nga gjithsej 728 fermer të refuzuar 440 prej tyre janë ndëshkuar për tri vitet e ardhshme për shkak të paraqitjes së të dhënave jo të sakta të cilat dallojnë me tepër se 50% midis sipërfaqes së deklaruar dhe sipërfaqes së verifikuar në terren.

Nr	Komuna	Nr. aplikuesve	Nr. krerëve ne aplikim	Nr. fermerëve përfitues	Nr. fermerëve te refuzuar	Nr. krerëve te LQ te refuzuar	Nr. krerëve te LQ te subvencionuara	Përqindja e fermerëve te refuzuar	Përqindja e krerëve te LQ te refuzuara	Pagesa(euro)
1	Prishtina	206	1738	175	31	252	1486	15.05	14.50	74,300.00
2	Lipjani	177	1526	149	28	202	1324	15.82	13.24	66,200.00
3	Podujeva	414	3221	339	75	496	2725	18.12	15.40	136,250.00
4	Obiliqi	55	432	47	8	42	390	14.55	9.72	19,500.00
5	Drenasi	112	817	101	11	87	730	9.82	10.65	36,500.00
6	F.Kosova	32	270	32	0	0	270	0.00	0.00	13,500.00
7	Graqanica	22	151	17	5	29	122	22.73	19.21	6,100.00
8	Dragashi	143	1301	126	17	111	1190	11.89	8.53	59,500.00
9	Rahoveci	222	1895	186	36	242	1653	16.22	12.77	82,650.00
10	Prizreni	170	1486	145	25	140	1346	14.71	9.42	67,300.00
11	Suhareka	163	1287	133	30	192	1095	18.40	14.92	54,750.00
12	Malisheva	197	1513	143	54	384	1129	27.41	25.38	56,450.00
13	Mamushe	13	124	13	0	0	124	0.00	0.00	6,200.00
14	Gjilani	216	1885	209	7	50	1835	3.24	2.65	91,750.00
15	Kamenica	316	2606	278	38	298	2308	12.03	11.44	115,400.00
16	Vitia	155	1461	144	11	69	1392	7.10	4.72	69,600.00
17	Novo Berda	124	854	87	37	233	621	29.84	27.28	31,050.00
18	Partesh	4	19	2	2	10	9	50.00	52.63	450.00
19	Ranilluk	9	47	4	5	27	20	55.56	57.45	1,000.00
20	Kllokot	4	40	4	0	0	40	0.00	0.00	2,000.00
21	Ferizaji	214	1675	193	21	116	1559	9.81	6.93	77,950.00
22	Shtimja	51	362	48	3	15	347	5.88	4.14	17,350.00
23	Kaçaniku	139	1162	130	9	48	1114	6.47	4.13	55,700.00
24	Shterpcë	18	143	17	1	5	138	5.56	3.50	6,900.00
25	Hani I Elezit	47	297	40	7	41	256	14.89	13.80	12,800.00
26	Mitrovica	168	1263	166	2	10	1253	1.19	0.79	62,650.00
27	Skenderaj	290	2136	286	4	23	2113	1.38	1.08	105,650.00
28	Vushtrri	251	1933	238	13	78	1855	5.18	4.04	92,750.00
29	Zveqan	11	74	10	1	7	67	9.09	9.46	3,350.00
30	Leposaviq	24	161	24	0	0	161	0.00	0.00	8,050.00
31	Z.Potok	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Deçani	247	1936	226	21	119	1817	8.50	6.15	90,850.00
33	Gjakova	468	3560	403	65	451	3109	13.89	12.67	155,450.00
34	Junik	26	228	25	1	5	223	3.85	2.19	11,150.00
35	Peja	420	4082	368	52	507	3575	12.38	12.42	178,750.00
36	Istogu	482	3888	414	68	411	3477	14.11	10.57	173,850.00
37	Klina	193	1559	153	40	313	1246	20.73	20.08	62,300.00
	TOTALI	5803	47132	5075	728	5013	42119	12.55	10.64	2,105,950.00

Tabela 20. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve dhe numri i krerëve te subvencionuar për lopë qumështore sipas komunave.*

Nga tabela e mësipërme shihet se kanë aplikuar 5,803 fermer me gjithsej 47,132 krerë lopë qumështore, ndërsa pas përfundimit të kontrollit në terren dhe procedurave tjera kanë përfituar 5,075 fermer me 42,119 krerë ose 2,105,950.00 €.

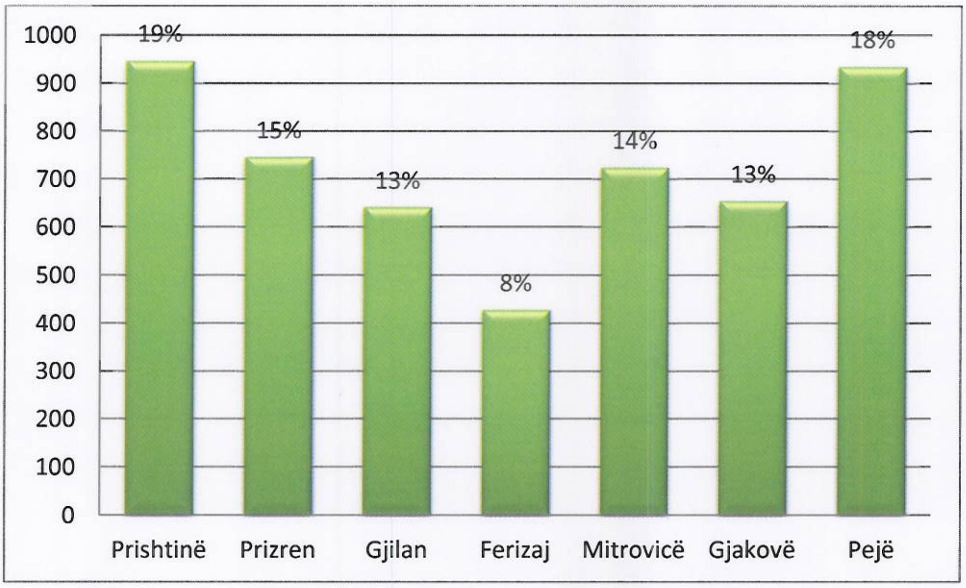

Figura 19. *Përqindja e përfituesve sipas regjioneve*

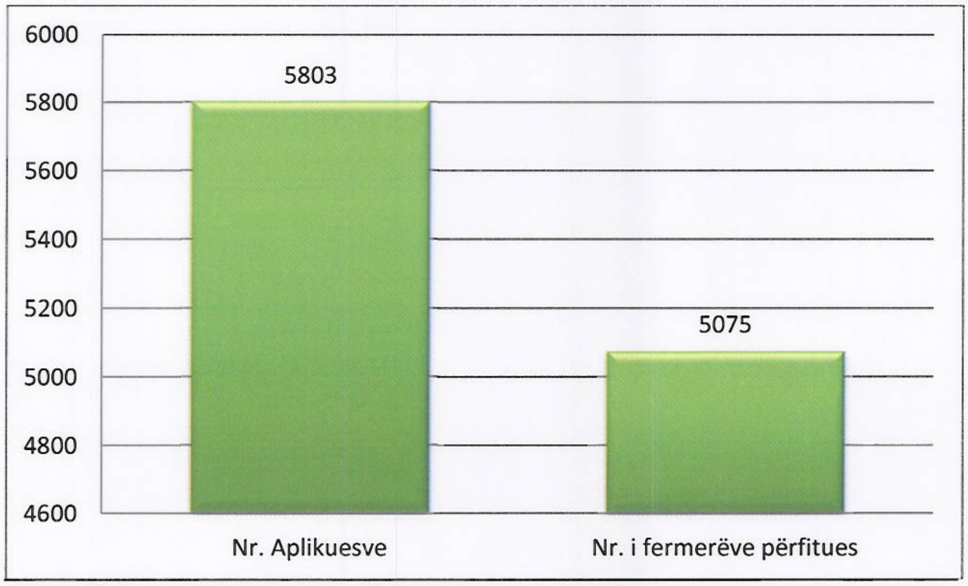

Figura 20. *Krahasimi i numrit të aplikuesve dhe numrit të përfituesve*

Siç shihet edhe nga grafika numrit i përfituesve është me i vogël se ai i aplikuesve dallimi në mes tyre është 87.45% e aplikuesve kanë përfituar subvencione, ndërsa 12.54% ose 728 aplikues nuk kanë qenë përfitues të subvencioneve për lopë qumështore.

Fondi i krerëve për lopë qumështore është pothuajse i njëjtë me vitin 2013 dhe gjithashtu shuma e pagesës është përafërsisht e njëjtë.

Dele dhe Dhi

Mbështetja e fermerëve që mbarështojnë kafshë të imta është duke vazhduar që katër vite.

Për të qenë përfitues të Pagesave Direkte për kafshë të imta, fermerët është dashur të plotësojnë këto kritere:

- Të kenë tufa prej 30 e më shumë krerë dele;
- Të kenë tufa prej 20 e më shumë krerë dhi;
- Maksimumi i krerëve duhet të jetë 500 krerë;
- Të jenë banor i përhershëm i Republikës së Kosovës;
- Të kenë xhirollogari bankare personale valide në ndonjërën nga bankat që operojnë në Republikën e Kosovës.

Numri i fermerëve që aplikojnë për Pagesa Direkte për kafshë të imta pothuajse është i njëjtë nga viti në vit, e gjithashtu edhe numri i krerëve të kafshëve.

Edhe tek kjo nën-masë, kontrolli në terren është realizuar në masën 50% të fermerëve.

Numri i fermerëve të refuzuar këtë vit është dukshëm më i vogël se vitet tjera, janë refuzuar 80 fermer ose 6.89% e fermerëve aplikues për dele, ndërsa numri i fermerëve te refuzuar për dhi është 19 fermer ose 8.84% e fermerëve.

Numri i fermerëve që janë ndëshkuar për tri vitet e ardhshme për Pagesa Direkte-kafshe të imta është gjithsej 87 fermer.

Në tabelën në vijim janë të paraqitura të dhënat për përkrahje për fermerët aplikues sipas komunave për Pagesa Direkte – Dele.

Nr	Komuna	Nr. aplikusve	Nr. i krerëve Deleve të aplikuar	Nr. i fermerëve përfitues	Nr. i fermerëve te refuzuar	Nr. I Deleve te refuzuara	Nr. i Deleve te subvencion uara	% e fermerëve te refuzuar	% e krerëve te refuzuar	Pagesa (Euro)
1	Prishtina	40	3394	38	2	145	3249	5.00	4.27	32,490.00
2	Lipjani	34	2866	31	3	607	2259	8.82	21.18	22,590.00
3	Podujeva	86	6704	81	5	404	6300	5.81	6.03	63,000.00
4	Obiliqi	11	754	9	2	139	615	18.18	18.44	6,150.00
5	Drenasi	40	3243	38	2	172	3071	5.00	5.30	30,710.00
6	F.Kosova	2	483	2	0	0	483	0.00	0.00	4,830.00
7	Graqanica	9	659	8	1	39	620	11.11	5.92	6,200.00
8	Dragashi	64	8842	62	2	177	8665	3.13	2.00	86,650.00
9	Rahoveci	31	4739	28	3	461	4278	9.68	9.73	42,780.00
10	Prizreni	100	13314	93	7	828	12486	7.00	6.22	124,860.00
11	Suhareka	24	1903	24	0	0	1903	0.00	0.00	19,030.00
12	Malisheva	43	4337	37	6	697	3640	13.95	16.07	36,400.00
13	Mamushe	4	295	4	0	0	295	0.00	0.00	2,950.00
14	Gjilani	62	5355	56	6	845	4510	9.68	15.78	45,100.00
15	Kamenica	59	4598	52	7	743	3855	11.86	16.16	38,550.00
16	Vitia	68	10904	59	9	1231	9673	13.24	11.29	96,730.00
17	N.Berda	25	1337	23	2	62	1275	8.00	4.64	12,750.00
18	Partesh	3	177	3	0	0	177	0.00	0.00	1,770.00
19	Ranilluk	6	402	6	0	0	402	0.00	0.00	4,020.00
20	Kllokot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Ferizaji	50	6506	47	3	604	5902	6.00	9.28	59,020.00
22	Shtimja	14	1120	14	0	0	1120	0.00	0.00	11,200.00
23	Kaçaniku	24	2959	23	1	33	2926	4.17	1.12	29,260.00
24	Shterpcë	12	812	10	2	126	686	16.67	15.52	6,860.00
25	H.Elezit	8	861	8	0	0	861	0.00	0.00	8,610.00
26	Mitrovica	46	2955	44	2	136	2819	4.35	4.60	28,190.00
27	Skenderaj	25	2255	24	1	87	2168	4.00	3.86	21,680.00
28	Vushtrri	29	2275	29	0	0	2275	0.00	0.00	22,750.00
29	Zveqan	2	112	2	0	0	112	0.00	0.00	1,120.00
30	Leposaviq	3	260	3	0	0	260	0.00	0.00	2,600.00
31	Z.Potok	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!	-
32	Deçani	29	2850	28	1	324	2526	3.45	11.37	25,260.00
33	Gjakova	51	5746	49	2	183	5563	3.92	3.18	55,630.00
34	Junik	5	810	5	0	0	810	0.00	0.00	8,100.00
35	Peja	71	5178	65	6	376	4802	8.45	7.26	48,020.00
36	Istogu	70	5808	66	4	257	5551	5.71	4.42	55,510.00
37	Klina	11	557	10	1	31	526	9.09	5.57	5,260.00
	TOTALI	**1161**	**115370**	**1081**	**80**	8707	**10663**	6.89	7.55	1,066,630.00

Tabela 21. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve, dhe numri i krerëve të subvencionuar për dele sipas komunave*

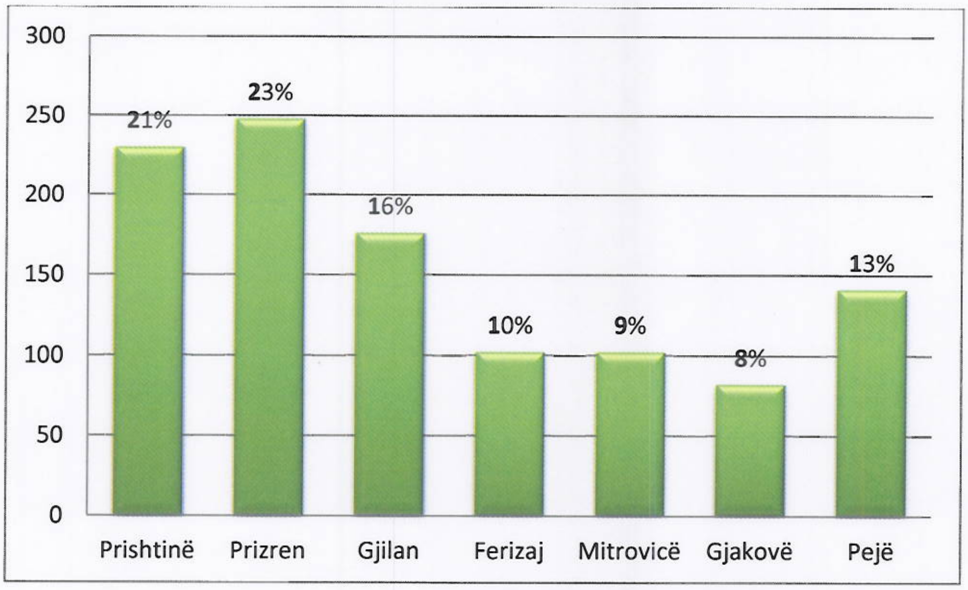

Figura 21. *Numri i përfituesve të subvencioneve për dele sipas regjioneve*

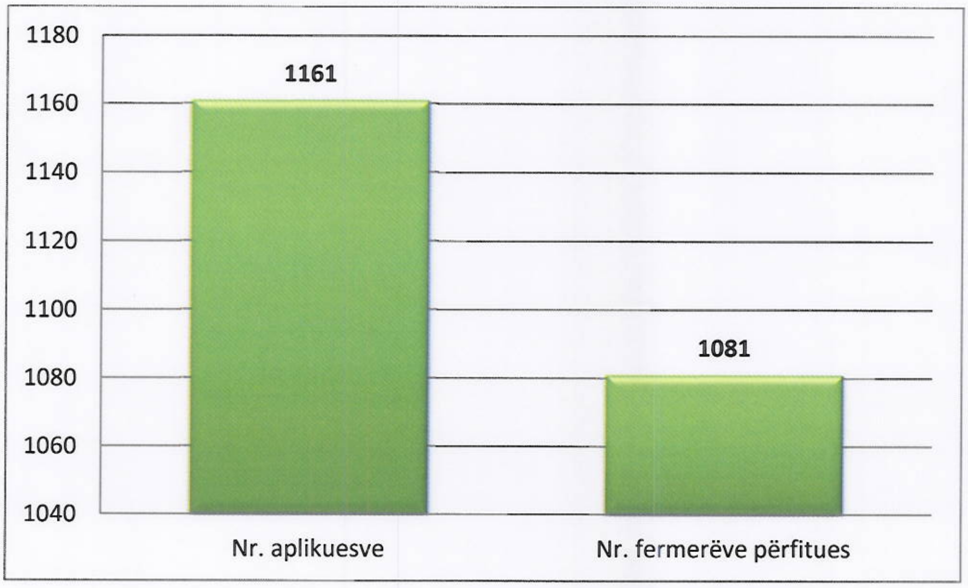

Figure 22. *Krahasimi i numrit të aplikuesve dhe numrit të përfituesve*

Nr	Komuna	Nr. Aplikusve	Nr I krerevene aplikim	Nr. i fermereve perfitues	Nr. i fermereve te refuzuar	Nr.i krerve te refuzuar	Nr i krerve te subvencionuar	% e fermereve te refuzuar	% e krerve te refuzuar	Pagesa (Euro)
1	Prishtina	6	560	4	2	151	409	33.33	26.96	4,090.00
2	Lipjani	9	304	9	0	0	304	0.00	0.00	3,040.00
3	Podujeva	7	186	6	1	25	161	14.29	13.44	1,610.00
4	Drenasi	7	480	0	7	0	480	100.00	0.00	4,800.00
5	Rahoveci	7	477	7	0	0	477	0.00	0.00	4,770.00
6	Prizreni	11	634	10	1	70	564	9.09	11.04	5,640.00
7	Suhareka	8	378	8	0	0	378	0.00	0.00	3,780.00
8	Malisheva	16	1530	10	6	277	1253	37.50	18.10	12,530.00
9	Gjilani	21	1271	19	2	43	1228	9.52	3.38	12,280.00
10	Kamenica	13	357	11	2	74	283	15.38	20.73	2,830.00
11	Vitia	10	597	10	0	0	597	0.00	0.00	5,970.00
12	N. Berda	25	740	20	5	134	606	20.00	18.11	6,060.00
13	Partesh	2	50	2	0	0	50	0.00	0.00	500.00
14	Ranilluk	2	48	1	1	33	15	50.00	68.75	150.00
15	Ferizaji	4	186	4	0	0	186	0.00	0.00	1,860.00
16	Shtimja	5	213	5	0	0	213	0.00	0.00	2,130.00
17	Kaçaniku	5	397	5	0	0	397	0.00	0.00	3,970.00
18	Shterpcë	4	163	4	0	0	163	0.00	0.00	1,630.00
19	H.Elezit	6	159	2	4	106	53	66.67	66.67	530.00
20	Mitrovica	7	320	6	1	55	265	14.29	17.19	2,650.00
21	Skenderaj	4	140	4	0	0	140	0.00	0.00	1,400.00
22	Vushtrri	4	146	4	0	0	146	0.00	0.00	1,460.00
23	Deçani	1	30	0	1	30	0	100.00	100.00	-
24	Gjakova	2	201	2	0	0	201	0.00	0.00	2,010.00
25	Junik	3	257	0	3	257	0	100.00	100.00	-
26	Peja	9	310	9	0	0	310	0.00	0.00	3,100.00
27	Istogu	6	207	6	0	0	207	0.00	0.00	2,070.00
28	Klina	5	311	3	2	88	223	40.00	28.30	2,230.00
	TOTALI	209	10652	171	38	1343	9309	18.18	12.61	93,090.00

Tabela 22. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve, dhe numri i krerëve të subvencionuar për dhi sipas komunave.*

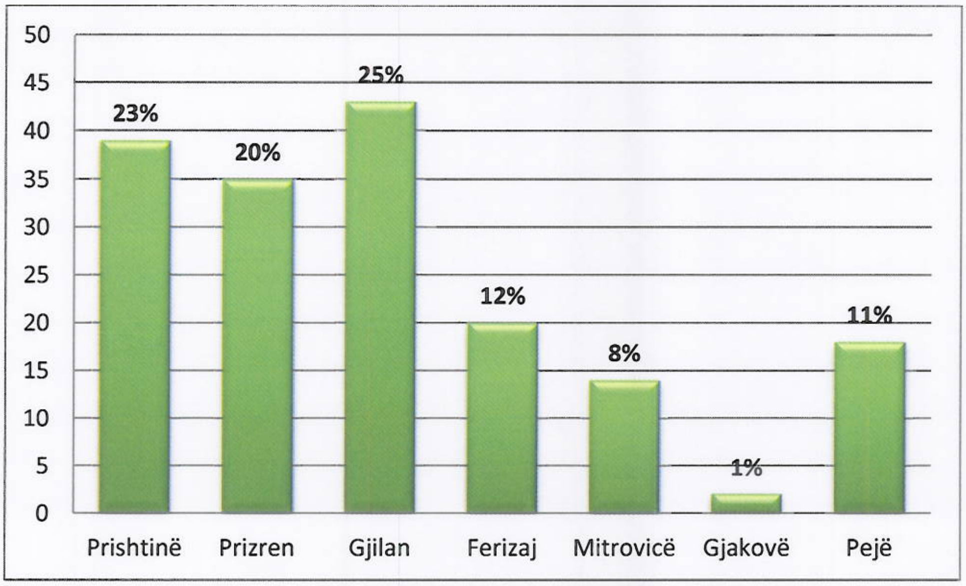

Figura 23. *Numri i përfituesve të subvencioneve për dhi sipas regjioneve*

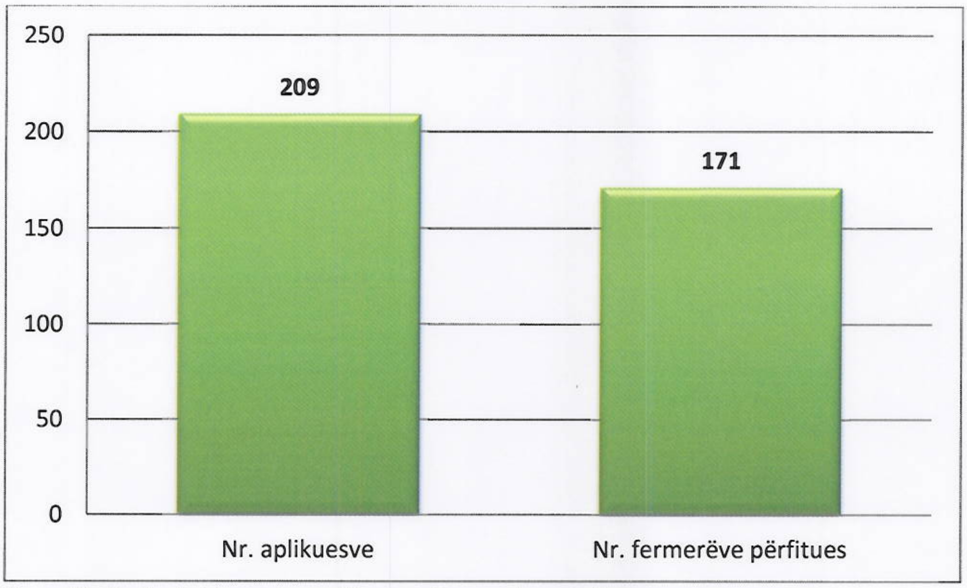

Figura 24. *Krahasimi i numrit të aplikuesve dhe numrit të përfituesve*

Bletë

Sektori i Bletarisë është duke u mbështetur për vitin e dytë radhazi me qëllim të përkrahjes së fermerëve që merren me këtë veprimtari.

Të drejtë aplikimi kanë pasur fermerët të cilët:

- Kanë pasur minimum 30 koshere bletë dhe maksimumi 500 koshere;
- Dëshmi se është anëtarë i Shoqatës së Bletarëve të Kosovës;
- Të jenë banor i përhershëm i Republikës se Kosovës;
- Të kenë xhirollogari bankare personale valide në ndonjërën nga bankat që operojnë në Republikën e Kosovës.

Nr	Komuna	Nr. Aplikusve	Nr I koshereve	Nr. i përfitues	Nr. i te refuzuarve	Nr. Koshereve te refuzuara	Nr I koshereve për pagese	% e fermerëve te refuzuar	% e koshereve te refuzuar	Pagesa (Euro)
1	Prishtina	50	2423	43	7	298	2125	14.00	12.30	21,250.00
2	Lipjani	21	1084	20	1	35	1049	4.76	3.23	10,490.00
3	Podujeva	50	2005	49	1	67	1938	2.00	3.34	19,380.00
4	Obiliqi	11	513	9	2	63	450	18.18	12.28	4,500.00
5	Drenasi	28	1311	24	4	205	1106	14.29	15.64	11,060.00
6	F.Kosova	18	1058	14	4	169	889	22.22	15.97	8,890.00
7	Graqanica	7	280	7	0	0	280	0.00	0.00	2,800.00
8	Dragashi	35	1880	31	4	148	1732	11.43	7.87	17,320.00
9	Rahoveci	37	2166	35	2	124	2042	5.41	5.72	20,420.00
10	Prizreni	54	3000	50	4	157	2843	7.41	5.23	28,430.00
11	Suhareka	74	3642	65	9	318	3324	12.16	8.73	33,240.00
12	Malisheva	28	1390	28	0	0	1390	0.00	0.00	13,900.00
13	Mamushe	1	210	1	0	0	210	0.00	0.00	2,100.00
14	Gjilani	30	1499	26	4	139	1360	13.33	9.27	13,600.00
15	Kamenica	41	1768	38	3	117	1651	7.32	6.62	16,510.00
16	Vitia	31	1627	26	5	210	1417	16.13	12.91	14,170.00
17	Novo Berda	21	869	17	4	128	741	19.05	14.73	7,410.00
18	Partesh	2	94	1	1	33	61	50.00	35.11	610.00
19	Ranilluk	12	442	10	2	64	378	16.67	14.48	3,780.00
20	Kllokot	1	40	1	0	0	40	0.00	0.00	400.00
21	Ferizaji	31	2025	28	3	130	1895	9.68	6.42	18,950.00
22	Shtimja	11	666	9	2	70	596	18.18	10.51	5,960.00
23	Kaçaniku	23	967	19	4	140	827	17.39	14.48	8,270.00
24	Shterpcë	23	1025	22	1	34	991	4.35	3.32	9,910.00
25	Hani I Elezit	7	278	5	2	65	213	28.57	23.38	2,130.00
26	Mitrovica	44	2383	41	3	102	2281	6.82	4.28	22,810.00
27	Skenderaj	49	2304	48	1	33	2271	2.04	1.43	22,710.00
28	Vushtrri	41	2219	37	4	158	2061	9.76	7.12	20,610.00
29	Zveqan	3	125	3	0	0	125	0.00	0.00	1,250.00
30	Leposaviq	7	285	7	0	0	285	0.00	0.00	2,850.00
31	Z. Potok	1	30	1	0	0	30	0.00	0.00	300.00
32	Deçani	50	2312	45	5	235	2077	10.00	10.16	20,770.00
33	Gjakova	85	4363	75	10	406	3957	11.76	9.31	39,570.00
34	Junik	6	270	6	0	0	270	0.00	0.00	2,700.00
35	Peja	65	3353	60	5	170	3183	7.69	5.07	31,830.00
36	Istogu	52	2325	51	1	48	2277	1.92	2.06	22,770.00
37	Klina	36	1852	33	3	151	1701	8.33	8.15	17,010.00
	TOTALI	1086	54083	985	101	4017	50066	9.30	7.43	500,660.00

Tabela 23. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve dhe numri i koshereve të subvencionuara për bletë sipas komunave*

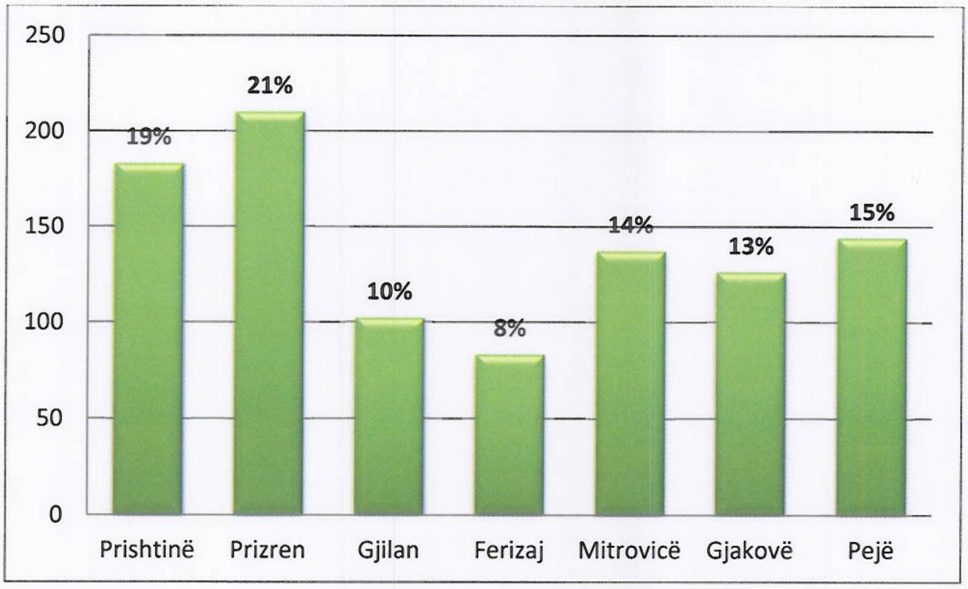

Figura 25. *Numri i përfituesve të subvencioneve për bletë sipas regjioneve*

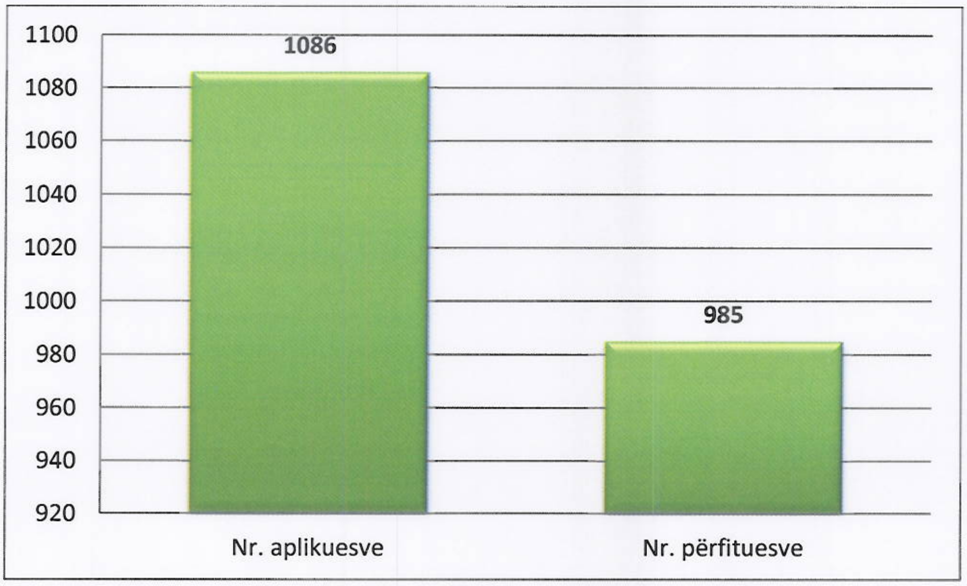

Figura 26. *Krahasimi i numrit të aplikuesve dhe numrit të përfituesve*

Në këtë nën-masë kanë aplikuar gjithsej 1,086 fermer me 54,083 koshere bletë, pas procedurave administrative dhe kontrollës në terren numri i përfituesve është 985 fermer me gjithsej 50,066 fermer në shumën totale prej 500,660.00€. Janë refuzuar 101 fermer ose 9.30 % e fermerëve aplikues. Fermerët përfitues janë mbështetur me nga 10€ për koshere. Numri i fermerëve që janë ndëshkuar për tri vitet e ardhshme është gjithsej 36 fermer.

Material Fidanor

Pjesë e programeve mbështetëse për këtë vit ka qenë edhe përkrahja për materialit fidanor e cila është nën-masë e re e subvencionuar.

Fermerët që kanë aplikuar është dashur t'i plotësojnë këto kritere:

- Duhet të jenë shtetas të Republikës së Kosovës;
- Duhet te posedoj minimum 0.50 Ha tokë bujqësore (në pronësi të tyre ose të marra me qira);
- Sipërfaqja e tokës e marrë me qira, duhet të jetë e kontraktuar së paku për 2 (dy) vite;
- Fermeri duhet të ketë prodhuar gjatë vitit kalendarik 2013 minimum 5,000 fidane dhe ne maksimum 100,000 fidane të pemëve drufrutore mbi nënshartesa vegjetative.

Nr	Komuna	Nr. Aplikusve	Nr I fidanëve për aplikim	Nr. i fermerëve përfitues	Nr. i fermerëve te refuzuar	Nr. i fidanëve te refuzuara	Nr i fidanëve te subvencionuar	% e fermerëve te refuzuar	% e fidanëve te refuzuara	Pagesa (Euro)
1	Suhareka	1	20000	1	0	0	20000	0.00	0.00	4,000.00
2	Malisheva	2	87905	2	1	10905	77000	50.00	12.41	15,400.00
3	Gjilani	2	41100	2	0	0	41100	0.00	0.00	8,220.00
4	Kamenica	8	133300	8	0	0	133300	0.00	0.00	26,660.00
5	Ferizaji	2	19800	2	0	0	19800	0.00	0.00	3,960.00
6	Deçani	1	40570	1	0	0	40570	0.00	0.00	8,114.00
7	Gjakova	1	30000	0	1	30000	0	100.00	100.00	0
8	Istogu	1	41000	1	0	0	41000	0.00	0.00	8,200.00
9	Klina	2	108550	2	0	0	108550	0.00	0.00	1,710.00
	TOTALI	**20**	**522225**	**18**	**2**	**40905**	**481320**	**10.00**	**7.83**	**96,264.00**

Tabela 24. *Numri i aplikuesve përfituesve, të refuzuarve dhe numri i fidanëve të subvencionuar sipas komunave*

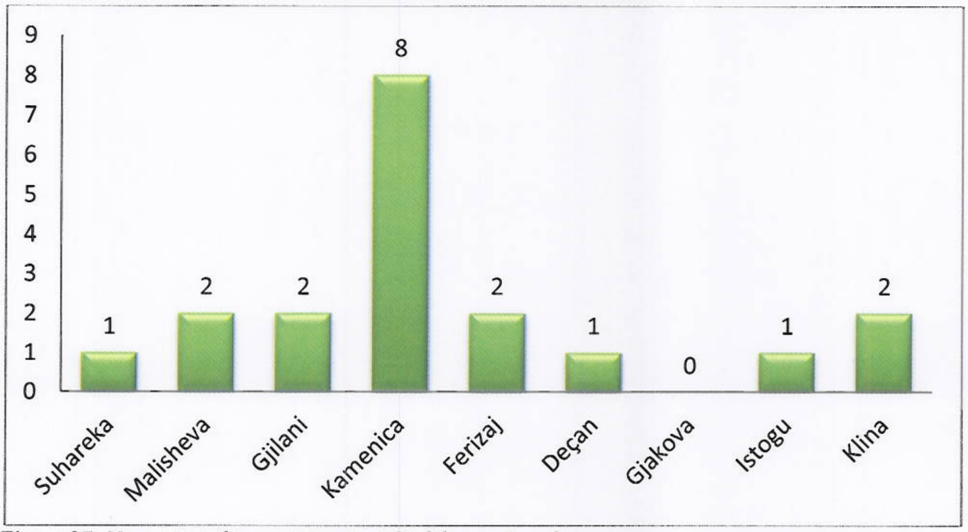

Figura 27. *Numri i përfituesve të materialit fidanor sipas komunave*

Siç shihet edhe nga tabela e mësipërme, kanë aplikuar gjithsej 20 fermer prodhues te materialit fidanor ndërsa dy prej tyre janë refuzuar në mungesë të plotësimit të kritereve.

Shpezëtari

Fermerët që merren me shpezëtari për herë të parë kanë filluar të subvencionohen në vitin 2013. Subvencionimi është bërë për të gjithë fermerët që kanë pasur minimum 2,400 pula vojse ne prodhimtari aktive. Pagesat janë bërë për krerë të pulave vojse. Shuma e pagesës ka qenë e kategorizuar varësisht prej numrit te pulave. Fermerët që kanë pasur 2400 deri në 10,000 pula janë paguar me nga 0.50 € për krerë te pulave, mbi 10,000 deri 20,000 pula vojse janë paguar me nga 0.40 € për krerë dhe fermerët që kanë pasur mbi 20,000 pula janë paguar me nga 0.30 € për krerë te pulave.

Kontrolli ne terren është bërë në masën 100%.

Nr	Komuna	Nr. Aplikusve	Nr i pulave aplikim	Nr. i fermereve perfitues	Nr. i fermereve te refuzuar	Nr. i pulave te refuzuara	Nr i pulave te subvencionu ara	% e fermereve te refuzuar	% e pulave te refuzuara	Pagesa (Euro)
1	Deçan	2	7600	2	0	0	7600	0	0	3,800.00
2	Dragash	1	4600	1	0	0	4600	0	0	2,300.00
3	Ferizaj	2	26886	2	0	0	26886	0	0	11,471.70
4	F.Kosove	1	3108	1	0	0	3108	0	0	1,554.00
5	Gjakovë	8	200940	7	1	18000	182940	12.50	8.95	62,126.00
6	Gjilan	1	12799	1	0	0	12799	0	0	5,119.60
7	Istog	1	19500	1	0	0	19500	0	0	7,800.00
8	Klinë	2	14712	2	0	0	14712	0	0	7,356.00
9	Malisheve	1	2800	1	0	0	2800	0	0	1,400.00
10	N.Berd	1	3680	1	0	0	3680	0	0	1,840.00
11	Pejë	4	19350	4	0	0	19350	0	0	9,675.00
12	Podujeve	6	56306	5	1	6000	50306	16.66	10.65	23,303.00
13	Prishtinë	7	35838	7	0	0	35838	0	0	17,919.00
14	Prizren	6	33815	6	0	0	33815	0	0	16,907.50
15	Rahovec	8	56540	7	1	4000	52540	12.50	7.07	26,270.00
16	Shtime	3	24580	3	0	0	24580	0	0	10,862.00
17	Suhareke	2	38700	2	0	0	38700	0	0	15,480.00
18	Viti	1	2282	1	0	0	2282	0	0	1,141.00
19	Vushtrri	4	31960	4	0	0	31960	0	0	13,980.00
	TOTALI	61	596196	58	3	28000	567996	4.91	4.70	240,304.80

Tabela 25. *Numri i aplikuesve, përfituesve, të refuzuarve dhe numri i sipërfaqeve te vreshtave të subvencionuar sipas komunave*

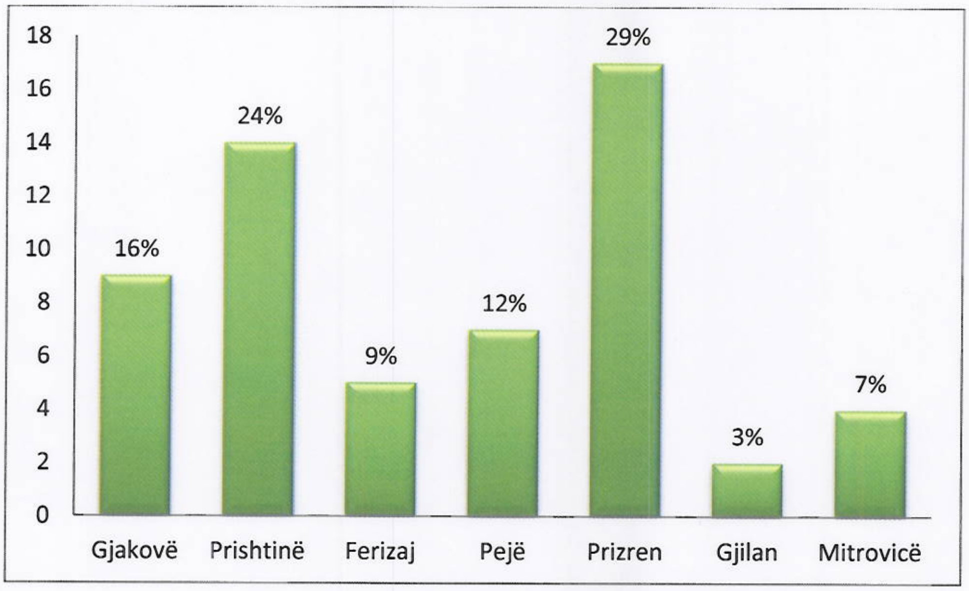

Figura 28. *Numri i përfituesve të subvencioneve për shpezë sipas regjioneve*

Përmbledhje e Pagesave Direkte

Mbështetja e fermerëve përmes Pagesave Direkte po ndikon në rritjen e prodhimtarisë bujqësore si të fermerët që merren me kultivimin e drithërave e poashtu edhe të fermerët që merren me blegtori. Bazuar edhe në të dhënat e lartcekura vërehet që në secilin sektor ka rritje të numrit të fermerëve përfitues. Numri i fermerëve përfitues është më i lartë se vitin e kaluar për 30.22%, ndërsa shuma e pagesave direkte është më e lartë se vitin 2012 për 47.10 %. Derisa në vitin 2012 shuma totale e Pagesave Direkte ka qenë 8,260,144.00 euro në vitin 2013 shuma totale e mbështetjes ka qene gjithsej 12,151,162.90 euro.

Numri i përgjithshëm i fermerëve të refuzuar ende është i lartë, janë refuzuar gjithsej 2,248 fermer ose 8.51 % e fermerëve aplikues.
Te Pagesat Direkte problem mbeten ende fletët poseduese dhe regjistrat e kafshëve. Këto dy probleme po na obligojnë të kemi përqindje të lartë të kontrollit në terren. Sikur të kishim regjistra të besueshëm të kafshëve dhe tokave, përqindja e kontrollit në terren do të ishte më e ulët dhe njëkohësisht edhe shpenzimet e kontrollit në terren do të ishin më të ulëta.

Totali i aplikuesve, përfituesve dhe shumës së pagesës për të gjithë programin e pagesave direkte për vitin 2013 është sipas tabelës në vijim:

Nr	Pagesat Direkte	Nr. i Aplikuesve	Nr. i Përfituesve	Nr. i të refuzuarve	Njësia	Sasia	Pagesa /euro
1	Pagesat Direkte - Grurë	11754	10686	1068	Ha	46,594.14	5,824,267.50
2	Pagesat Direkte - Farë Gruri	47	27	20	Ha	849.60	63,720.00
3	Pagesat Direkte - Misër	3728	3533	195	Ha	9,430.27	943,027.00
4	Pagesat Direkte - Luledielli	29	29	0	Ha	414.39	41,439.00
5	Pagesat Direkte - Lopë Qumeshtore	5809	5075	734	Krerë	42,119	2,105,950.00
6	Pagesat Direkte - Dele	1211	1129	82	Krerë	111,545	1,115,450.00
7	Pagesat Direkte - Dhi	212	178	34	Krerë	9,309	93,090.00
8	Pagesat Direkte - Bletë	1084	985	99	Koshere	50,066	500,660.00
9	Pagesat Direkte-Shpeztari	61	59	2	Pula	572,946	242,779.00
10	Pagesat Direkte-Material fidanor	21	18	3	Fidane	481,320	96,264.00
11	Pagesat Direkte-Vreshta	2446	2435	11	Ha	2,791	1,124,516.40
	TOTALI	26402	24154	2248			12,151,162.90

Tabela 26. *Totali i pagesave për vitin 2013.*

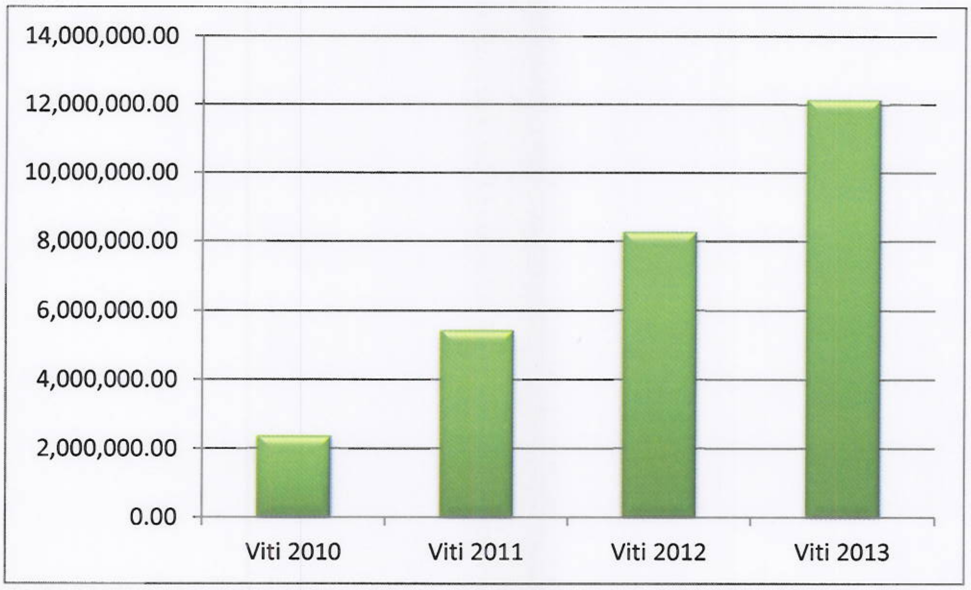

Figura 29. *Paraqitja grafike e shumës së Pagesave Direkte për vitet 2010, 2011, 2012 dhe 2013*

Divizioni i Kontrollit në terren

Kontrolli në terren për Pagesa Direkte është kryer në harmoni me dispozitat e Udhëzimit Administrativ 04/2013 për Pagesa Direkte në Bujqësi, sipas Neneve: 26 dhe 27 të këtij U/A dhe në harmoni me Rregulloret dhe Procedurat e Kontrollit të AZHB-së- Drejtoratit të Kontrollit. Totali i kontrolleve në terren për Pagesa Direkte: 16,196 kontrolla.

Divizioni i Kontrollit ka funksionuar me një staf prej 35 Zyrtarësh, prej tyre 3 në Zyrën Qendrore dhe 32 në terren të cilët kanë në dispozicion mesatarisht 13 automjete dhe mjetet e zakonshme të kontrollit: sodometër, shirit matës, metër dore, mikrometra, llaptop, GPS dhe aparate fotografike digjitale që janë prezentë për çdo ekip kontrolli.

Qysh në muajin janar është filluar me kontroll të rregullt për Masat e Zhvillimit Rural të mbështetura me buxhetin e Bankës Botërore të miratuara me kriteret e Autoritetit Menaxhues-Programi 2012 dhe trendet kanë vazhduar sipas dinamikave të parapara për kontroll sipas kërkesave të Divizionit të Projekteve të Zhvillimit Rural.

Muajt shkurt, mars, prill, është vazhduar me kontrollet e dyta të projekteve të lartcekura dhe njëkohësisht është shfrytëzuar kjo periudhë për organizimin e trajnimeve dhe parapërgatitjet për fillimin e kontrollit të Pagesave Direkte, sipas Programit të Autoritetit Menaxhues - 2013.

Trajnimet janë realizuar kryesisht gjatë muajit mars ku me stafin e Projektit të Binjakëzimit –IT, është bërë i mundur instalimi i Sistemit të Integruar të Manaxhimit dhe Identifikimit të parcelave-sLPIS. Këtë vit me gjithë shtimin e volumit të punëve –projekteve edhe në fushën e Pagesave Direkte edhe në atë të Projekteve të Zhvillimit Rural, janë përballuar me sukses dhe efikasitet të lartë Kontrollet në terren fal organizimit të mirë të punëve në qendër dhe menaxhimit efikas të punëve në pranim dokumentacioni nga Drejtoratet përkatëse, përgatitje dhe plasim në terren, organizim të ekipeve dhe menaxhimin e duhur të lëndëve nga Inspektorati në terren.

Siç jeni në dijeni kontrolli është realizuar në bashkëpunim me anëtarët e FSBK-së, me trembëdhjetë grupe, me nga dhjetë ditë pune dhe me nga shtatë anëtarë nga një në secilën Zyrë Regjionale dhe koordinatori i tyre në nivel qendror. Po ashtu për një muaj kemi pasur edhe mbështetjen e Agjencisë Pyjeve të Kosovës, në kontrollin e sipërfaqeve të grurit merkantil dhe Agjencia e Ushqimit dhe Veterinës në kontrollin e kafshëve.

Këtë vit me shtimin dhe zgjerimin e gamës së projekteve është rritur dukshëm numri i kontrolleve të realizuara në terren dhe është evidente se ngarkesa e inspektoratit me kontroll terreni është tepër e madhe.

Plasimi i fushës së projekteve të ndryshme siç janë Masa-4 dhe Ujitja ka shkaktuar mjaft vështirësi në kontrollin në terren sepse fusha e aplikuar është vështirë e kapshme për inspektoratin pa i dhënë hapësirën e duhur për parapërgatitje dhe trajnime të mjaftueshme.

Kontrolli në terren- Pagesa Direkte

Subvencionet janë një fushë ku Divizioni i Kontrollit është i impenjuar në konstatimin e të gjeturave dhe vërtetimin në vendngjarje të të dhënave të deklaruara nga aplikantët, është fushë ku Divizioni i Kontrollit për çdo vit kryen një aktivitet të ngjeshur kontrolli për të pasqyruar gjendjen e aplikantëve dhe ekzekutimin e pagesave për ta.

Kontrolli i Grurit- ka filluar më datë: 04/03/2013, me ekipet e Drejtoratit të Kontrollit të AZHB-së, kontrolli në terren është kryer në masën 50%, sipas aplikantëve në ndërkohë është rritur sasia e kontrollit në terren deri në masën 70%, për numrin e aplikantëve dhe deri në masën 80% për sipërfaqe. Sipërfaqet me 10 hektar e më lartë janë kontrolluar në masën 100%. Aty ku ne kemi pasur rezerva (dyshime, në bazë të analizës së rrezikut), kemi shkuar në kontroll me 100% edhe për sipërfaqet tjera në konsultim me Drejtoratin e Pagesave Direkte. Problemet kanë qenë tek digjitalizimi i gabuar, tek mosdija për ruajtjen e digjitalizimeve nga Zyrtarët Komunal, probleme të cilat reflektohen me pasoja tek inspektorati të cilat shpesh sjellin probleme me fermer të caktuar, dhe moskuptim nga ana e tyre për arsye se ata e posedojnë sipërfaqen e deklaruar por digjitalizimi i gabuar nuk lejon inspektorin për pranimin e asaj sipërfaqe.

Kontrolli i grurit ka përfunduar më datë 26.06.2013, si fushatë kontrolli e pas kësaj date janë kontrolluar lëndët e Rekomanduara nga Komisioni i Ankesave.
Nga gjithsej 11,508 aplikantë për Nën-Masën e Grurit janë kontrolluar në terren 6,636 aplikant.

Kontrolli i Kafshëve dhe Bletëve- kontrolli në terren nuk ka pasur probleme të theksuara dhe është bërë kontroll 100% i aplikacioneve tek Nën-Masa Bletari d.m.th nga 1,084 aplikacione janë kontrolluar të gjitha kurse tek Nën-Masa kafshë kanë qenë të angazhuara 13 ekipe kontrolli në nivel nacional dhe prej 7,232 aplikantëve (lopë qumështi, dele, dhi) janë kontrolluar 4,426.

Kontrolli për Misër dhe Luledielli - Në përgjithësi ka ecur mbarë, pas përfundimit të kontrollit të grurit, mbeten parcelat me misër dhe luledielli dhe nuk është shumë i vështirë identifikimi i tyre. Problem të vetëm paraqet koha e kontrollit që është pak e vonshme dhe shpesh ndodhë që fermerët e korrin – silazhojnë misrin dhe ndodhin gabimet e digjitalizimit.
Për kontrollin e misrit dhe lulediellit janë angazhuar 14 ekipe kontrolli dhe nga 3,757 aplikues për misër dhe luledielli , janë kryer 2,735 kontrolla në terren.

Kontrolli i Vreshtave -Kontrolli i vreshtave është bërë me një periudhë kohore të përshpejtuar dhe vështirësitë kanë qenë të theksuara sepse janë kontigjent mjaft i madh, ka qenë projekt i ri i futur për Pagesë Direkte dhe është bërë në kohën kur jemi në vlugun e kontrollit të Masave të Zhvillimit Rural. Me këtë rast duhet theksuar edhe një fakt i cili do të na lehtësonte shumë punën e kontrollit në terren sikur Instituti i Verërave të na jepte hartat e digjitalizuara të parcelave të aplikantëve do të na lehtësohej shumë puna dhe një gjë e tillë mundet shumë lehtë ta realizojë. Kontrolli i vreshtave është realizuar në masën 50%, janë përdorur Odometri, GPS etj dhe është kryer në afat rekord. Për kontrollin e vreshtave për Pagesë Direkte janë angazhuar 19 ekipe kontrolli dhe kontrolli është kryer për 4 ditë, nga 2,446 aplikues janë kontrolluar: 1,197 prej tyre.

Kontrolli i Fidanëve të Pemëve- Një kontroll që është futur në program për herë të parë nuk kemi pasur shumë telashe meqë numri i aplikantëve është i vogël dhe kemi gjetur ekipin adekuat. Meqë ka qenë hera e parë e futur në subvencion kontrolli është kryer në masën 100%. Kanë qenë gjithsejtë 21 kontrolle të realizuara për aplikantët e fidanëve.

Kontrolli i Pulave Vojse – kjo nën-masë është aplikuar për herë të parë dhe nuk krijon probleme gjatë kontrollit sepse kontrolli është i përqendruar në një vend (objekt) dhe verifikimi është mjaft i lehtë. Kontrolli është kryer në masën 100% kështu që janë kontrolluar të gjithë aplikantët gjithsej 62.

Rikontrolli-Kontrolli pas Rekomandimeve të Komisioneve të Ankesave - gjatë këtij viti janë realizuar gjithsej 35 kontrolla pas Rekomandimeve që janë bërë nga Komisionet e shqyrtimit të ankesave. Për inspektim janë angazhuar 32 inspektorët tanë, 91 të angazhuar nga FSBK dhe 4 nga AUV.

Nr	Pagesat Direkte	Nr. i Aplikuesve	Të kontrolluar	%
1	Pagesat Direkte - Grurë	11754	6636	56.45
2	Pagesat Direkte - Farë Gruri	47	Inspektorati fitosanitar	
3	Pagesat Direkte - Misër	3728	2706	72.59
4	Pagesat Direkte - Luledielli	29	29	100
5	Pagesat Direkte - Lopë Qumeshtore	5809		
6	Pagesat Direkte - Dele	1211		
7	Pagesat Direkte - Dhi	212		
	Total Aplikant për kafshë	7232	4426	61.20
8	Pagesat Direkte - Bletë	1084	1084	100
9	Pagesat Direkte-shpeztari	62	62	100
10	Pagesat Direkte-material fidanor	21	21	100
11	Pagesat Direkte-Vreshta	2446	1197	48.94
	Rikontrollë		35	
	TOTALI	**26402**	**16196**	**61.23**

Tabela 27. *Numri i Kontrolleve të Realizuara për Pagesa Direkte - 2013*

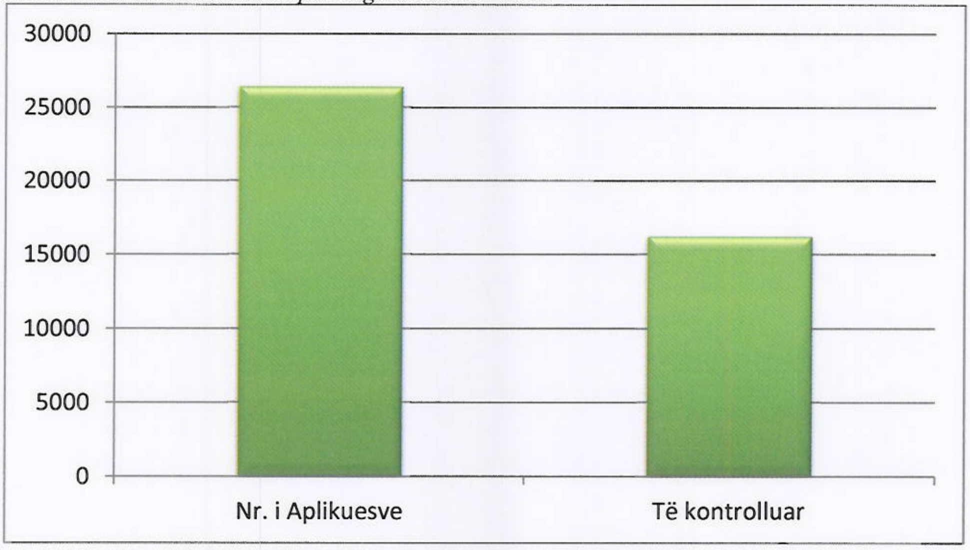

Figura 30. *Numri i aplikuesve si dhe Kontrollet e realizuara për Pagesa Direkte 2013*

Kontrolli në terren për Masat e Zhvillimit Rural

Kontrolli në terren për Projektet e Zhvillimit Rural është kryer duke u bazuar në Udhëzimin Administrativ: 03/2013- për Masat e mbështetjes për Projektet e Zhvillimit rural dhe Rregulloreve e Procedurave të miratuara nga AZHB

Kontrolli është kryer në masën 100% x 2 x 3

Është një proces i cili varet dhe reflekton në kontrollin në teren nga: Kriteret e Miratuara nga Autoriteti Menaxhues, detajet teknike të realizimit të projekteve, koha e thirrjes për aplikim, koha e kontrollit administrativ dhe vlerësimit, koha e përgatitjes së listave-urdhrit për kontroll.

Mangësitë e përpilimit dhe detajizimit të kritereve dhe precizimi i detajeve teknike, koha e Thirrjeve për Aplikim (Vlenë edhe për Pagesat Direkte), shpesh reflektohen në kontrollin në teren dhe shpesh hartimi i raporteve nga kontrolli në teren bie ndesh me projektin e miratuar. Këtu duhet vënë në pah edhe gabimet e shumta teknike gjatë vlerësimit të tyre, mungesat në dokumentacion (që shpesh ndodh të mos dorëzohet dokumentacioni komplet) që nga zyrtarët komunal e deri tek zyrtarët e vlerësimit, ndodh shpesh që një pjesë e dokumentacionit të një fermeri futet gabimisht në dosjen e fermerit tjetër dhe të tilla gabime reflektohen në kohën dhe efikasitetin e përfundimit të kontrollit.

Këtu duhet pasur parasysh edhe Masat e Reja që janë aplikuar këtë vit për të cilat ne nuk kemi pasur përgatitjet e duhura as teorike e as në mjete teknike (Masa 4, Masa 8 dhe Masa Speciale) dhe shpesh na është dashur të improvizojmë (Matja e thellësisë së puseve, trashësisë së gypave dhe rezervuarëve të ujit), makinerive të përpunimit të produkteve etj.

Një nga projektet ku për mendimin tonë ka qenë gabim shpallja e tij në fushën e granteve ka qenë projekti i Perimekulturës në Fushë të Hapur-Kur Faza e kontrollit ka ardhur pas përfundimit të sezonës së kultivimit.

Në Raportin e Kontrollit nga tereni janë kompletuar Listat Kontrolluese për Nivelin e Realizimit të Projekteve dhe evidentimin e punëve të kryera kështu që me këtë rast kemi krijuar një pasqyrë më të qartë të nivelit të përfundimit të punëve nga ana e aplikantit.

Duhet cekur se kontrolli për Masat e Zhvillimit Rural është kryer kryesisht përmes 29 Inspektorëve të kombinuar në ekipe me dy inspektor duke zbatuar me përpikëri ciklin e qarkullimit - mospërsëritjen e inspektorëve në kontrollin e parë dhe të dytë (Shkresa: Nr. Prot: 07/04/05/43/2013, Datë:01.07.2013, për Elhami Hajdari-Kryeshef Ekzekutiv i AZHB).

Gabimet në kontrollë-Vështirësitë për kontrollin në teren (duke marrë parasysh vonesat e vlerësimit), kanë ndodhur kryesisht tek Masa Speciale - Ngutia dhe tek Perimekultura në Fushë të Hapur sepse nuk janë precizuar detajet teknike të Programit.

Tek kontrolli i dytë gabime hasen në : Precizimin dhe detajizimin e aplikimeve (standardet e makinerive, gypave thellësive etj), reflktim i mungesës së detajizimit teknik të kritereve.
Ka pasur përmirësim të dukshëm këtë vit në sasinë dhe cilësinë e kontrollit, duke pasur parasysh se këtë vit edhe është aplikuar Modeli i ri i raportit megjithëse mjaft i ngarkuar me tekst ka sanuar mjaft probleme të kontrollit dhe lënda e secilit aplikant është kompletuar me të dy raportet në një dosje.

Marrë në tërësi kontrolli është realizuar me efektivitet dhe efiçiencë të lartë teknike profesionale dhe morale prandaj nuk kemi pasur probleme të theksuara në kontrollet e dyta.

Superkontrolli – 2012 - Këtë vit është kryer menjëherë në periudhën, Janar-Shkurt-2013, për masat e realizuara me Programin - 2012 gjatë këtij kontrolli janë realizuar 130 kontrolle të të gjitha fushave të përfituesve duke evidentuar me saktësi gjendjen pas realizimit të projekteve.

Për Programin -2014, është filluar me nën-masën Perimekulturë në Fushë të Hapur - Ka qenë një nën-masë mjaft e koklavitur për realizimin e kontrollit për shkak të kritereve të paprecizuara sa duhet, vonesës në vlerësim dhe definitivisht e vonshme për kontroll të dytë në terren pasi për shkak të procedurave administrative punët në terren janë kryer me vonesë.
-Masat Speciale- Siç dihet këtë vit kemi pasur si Masë të re Masën Speciale - në kuadër të Masës-2, për Komunat Prishtinë, Mitrovicë dhe Prizren. Kjo masë ka pasur vështirësitë e veta të kontrollit sepse kriteret e pranimit dhe vlerësimit kanë qenë pak më të ndryshme se tek Masa e Zakonshme e dytë. Poashtu, vonesat kanë bërë që ne t'i kërkojmë inspektoratit që të përshpejtojë procedurat e kontrollit dhe disa herë kemi pasur vlerësim joadekuat në Raportet e kontrollit,

megjithatë pas ndërhyrjeve tona gjatë vlerësimit të Raporteve dhe kërkesave dhe ndërhyrjeve të Sektorit të Vlerësimit në Divizionin e Projekteve janë eliminuar të metat e konstatuara.

Masat – 2 - Tashmë është krijuar një traditë në kontrollin e kësaj mase dhe problemet gjatë kontrollit, ndërtimi i stallave për lopë qumështi, serrave, pemishteve-mollë dhe pemë të imëta, stallave për dele, majmëri të viçave dhe brojlerëve, pularive dhe linjave të ndryshme në këtë nën-masë nuk është konstatuar mangësi gjatë raportimit dhe çdo Raport Vlerësimi nga tereni është përcjellur me fotografi. Tashmë edhe Raporti që hartohet në terren është i pajisur me Listën e Vlerësimit të Kontrollit të Dytë - Lista e Punëve të Realizuara dhe në masë të madhe janë eliminuar të metat dhe dobësitë e mëhershme e poashtu është përmbushur edhe Rekomandimi i Auditimit të Brendshëm për këtë çështje.

Masa – 3 - Ujitja është projekti i cili ka startuar këtë vit. Ky projekt ka vuajtur nga precizimi i duhur i detajeve teknike dhe vështirësitë e konstatimit të gjendjes gjatë kontrollit kanë qenë evidente, vështirësia më e madhe qëndron tek vlerësimi i thellësisë së puseve, matja e gjatësisë së kanaleve dhe gypave dhe niveli i realizuar i shpenzimeve i rezervuarëve, pompave dhe aspekteve ndihmëse të këtyre projekteve, për këtë lëmi nuk kemi edhe pajisjet e duhura matëse dhe vlerësimit janë bërë me mjete të përdorshme aty për aty.

Masa-4-Marketingu dhe Përpunimi i produkteve, poashtu si masë e re ka qenë mjaft e vështirë për t'u vlerësuar dhe monitoruar sepse makineritë e përpunimit nuk njihen sa duhet nga një pjesë e inspektoratit megjithatë me trajnimet e mbajtura dhe Doracakun e hartuar për këtë qëllim, kemi arritur sidokudo të zbusim këto mangësi. Kontrolli ka shkuar mirë pa probleme të veçanta dhe është konstatuar ajo gjendje që është gjetur.

Masa – 8 – Poashtu, është krijuar tashmë një traditë kontrolli dhe problemet pak a shumë njihen, megjithëse edhe tek kjo masë mundësitë teknike - pajisje të inspektoratit janë në mangësi. Shpesh na bie të kontrollojmë rrugë të shtruara, zhavor, kubëza betoni, trashësi gypash etj, gjë që imponon nevojën e pajisjes së inspektoratit me mjete të reja teknike.
Tek Programi i Projekteve të Zhvillimit Rural vlenë të ceket se masat të cilat aprovohen për mbështetje në shumicën e herëve janë të papërgatitura me kohë, ne nuk njoftohemi në momentin e duhur, janë të paspecifikuara në detajet teknike(serrat , makineritë,gypat,kanalet,puset etj) dhe të gjitha këto mangësi që na përcjellin çdo vit na reflektojnë me mungesa në vlerësimin në teren.

Këtë vit ka filluar në njëfarë mënyre ndarja e punëve në Divizionin e Kontrollit - Qendër duke u profilizuar dy Zyrtarë në Sektorët e Pagesave Direkte dhe Projekteve të Zhvillimit Rural dhe duke bërë vlerësimin e Raporteve të ardhura nga tereni për secilin Inspektor. Nisur nga kjo është rritur cilësia e vlerësimit të punëve të kryera dhe eliminimi i dobësive të raporteve duke analizuar dhe udhëzuar inspektorët paraprakisht për mënyrën dhe metodat e realizimit të kontrollit në teren.

Nr.	Masat Nën-Masa	Nr. i Kontrollav e Para Miratimit	Nr. i Kontrollav e Para Pagesës	Nr. i Rikontrolla ve
1	Hortikulture vreshtari 2013	41	32	
2	Infrastrukturë në vreshtari 2013	0	0	
3	MS - Produktet jodrusore të malit: frutat e malit, kërpudhat dhe bimët aromatike dhe mjekësore 2013	4	4	
4	Sektori i qumështit 2013	43	33	
5	Sektori i vezëve 2013	15	15	
6	Sektori i mishit- viça dhe brojler 2013	32	21	
7	Sektori i bletarisë 2013	31	30	
8	M4 Prodhimtaria e qumështit 2013	9	9	
9	M4 Mishi dhe përpunimi i mishit 2013	8	8	
10	M4 Sektori i përpunimit dhe marketingut te frutave, perimeve dhe verës 2013	12	12	
11	Ujitja e tokave 2013	25	25	
12	GLV-të 2013	15	15	
13	M2 Sektori i perimeve - serave 2013	50	47	
14	Sektori i pemëve 2013	30	30	
15	Mollë - Sektori i pemëve - Infrastrukturë ne pemishte 2013	26	17	
16	Pemët e imëta - (dredhëza, manaferrë, mjedër) 2013	23	21	
17	Sektori i frutave - Sektori i frutave te malit dhe bimëve mjekuese 2013	14	11	
18	Mekanizëm Bujqësor - Lavërtari 2013	30	30	
19	Mekanizëm Bujqësor - Blegtori - Pemëtari Vreshtari - Perimekulturë 2013	17	17	
20	MS - Mbështetje prodhimit të qumështit dhe mishit (lopët qumështore, dhentë dhe dhitë) 2013	59	52	
21	MS - Investimet e pranueshme për ripërtypësit e imtë-dele	14	13	
22	MS - Investimet e pranueshme për ripërtypësit e imtë-dhi	3	3	
23	Perimet ne ambient te hapur	117	60	
24	Qendrat Grumbulluese	3	3	3
25	Kontrollet e Projekteve 2012 të Kryera në vitin 2013			278
26	Superkontrollet e Projekteve 2012 të Kryera në vitin 2013			130
27	Rikontrollet e Projekteve 2013 sipas vendimeve të Komisionit për shqyrtimin e Ankesave			5
TOTALI		**621**	**508**	**416**
			1,545	

Tabela 28. *Numri i kontrolleve të realizuara sipas Nën-masave*

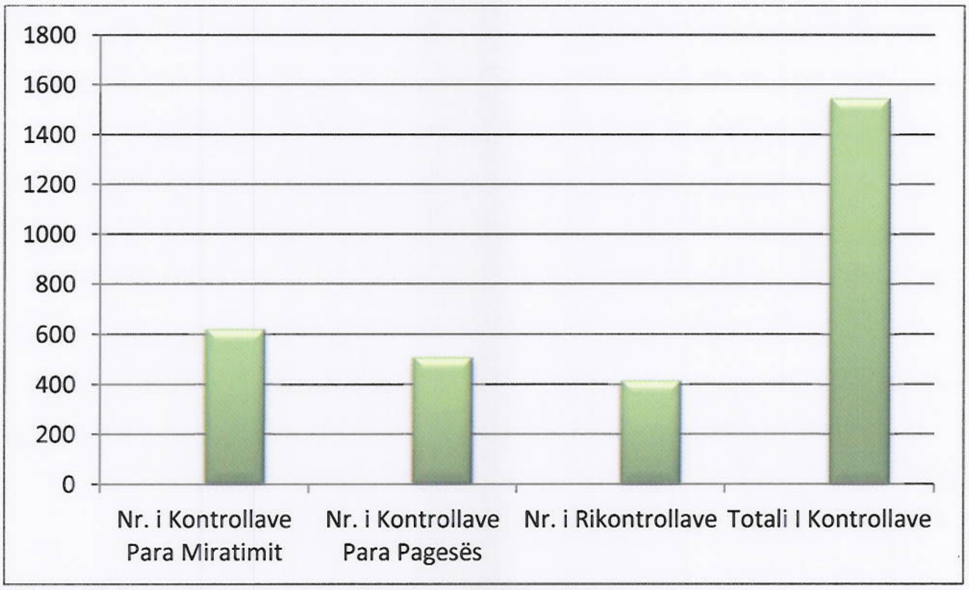

Figura 31. *Kontrollat në terren për Projektet e Zhvillimit Rural*

Nr.	Emri i Masës	Numri i Kontrolleve - 2013
1.	Pagesa Direkte	16,196
2.	Projekte të Zhvillimit Rural	1,545
	Totali	**17,741**

Tabela 29. *Totali i kontrolleve të realizuara në vitin 2013*

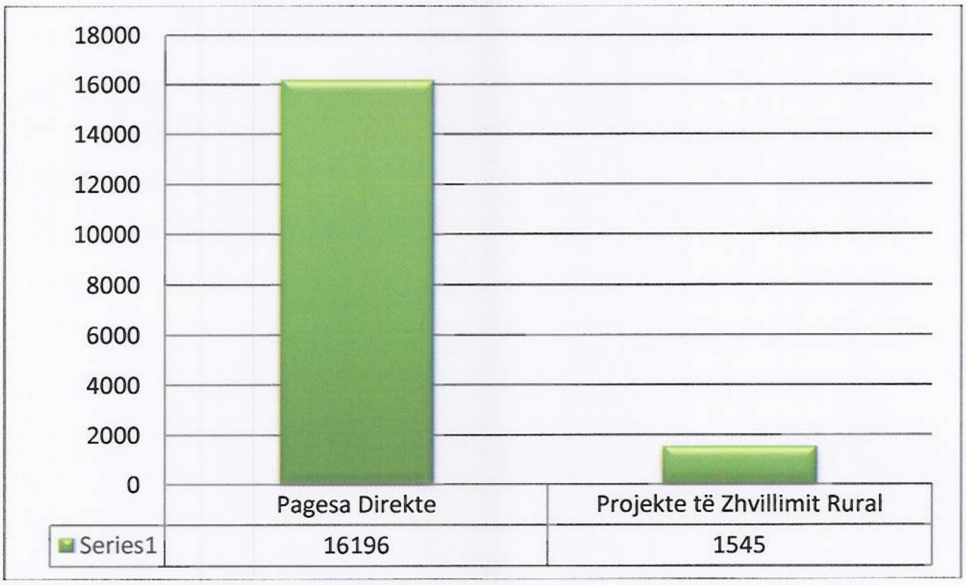

Figura 32. *Totali i kontrolleve të realizuara në vitin 2013*

Divizioni i IT & Regjistrave

Në Divizionin e Teknologjisë Informative dhe Regjistrave gjenden të gjithë regjistrat e Agjencisë për Zhvillimin e Bujqësisë, Regjistri Elektronik i Fermerëve (eFR), Sistemi i Thjeshtësuar i Identifikimit të Parcelave të Tokës (sLPIS), sLPIS-Mobile i cili përdoret për kontroll ne terren për sipërfaqe, Softueri për Menaxhimin e Pagesave, Softueri për Indikator, ueb faqja e Agjencisë për Zhvillimin e Bujqësisë.

Gjatë vitit 2013 është zhvilluar Softueri për Indikator dhe ueb faqja e Agjencisë për Zhvillimin e Bujqësisë. Softueri për Indikator ka filluar të plotësohet me të dhëna nga Drejtorati i Projekteve të Zhvillimit Rural. Zhvillimi i Softuerit për Indikator dhe ueb faqes së Agjencisë për Zhvillimin e Bujqësisë është mbështetur nga projekti DANIDA i financuar nga Qeveria e Danimarkës.

Më poshtë mund te shihni softuerin për indikator i cili funksionon ne tri gjuhë: shqip, anglisht dhe serbisht.

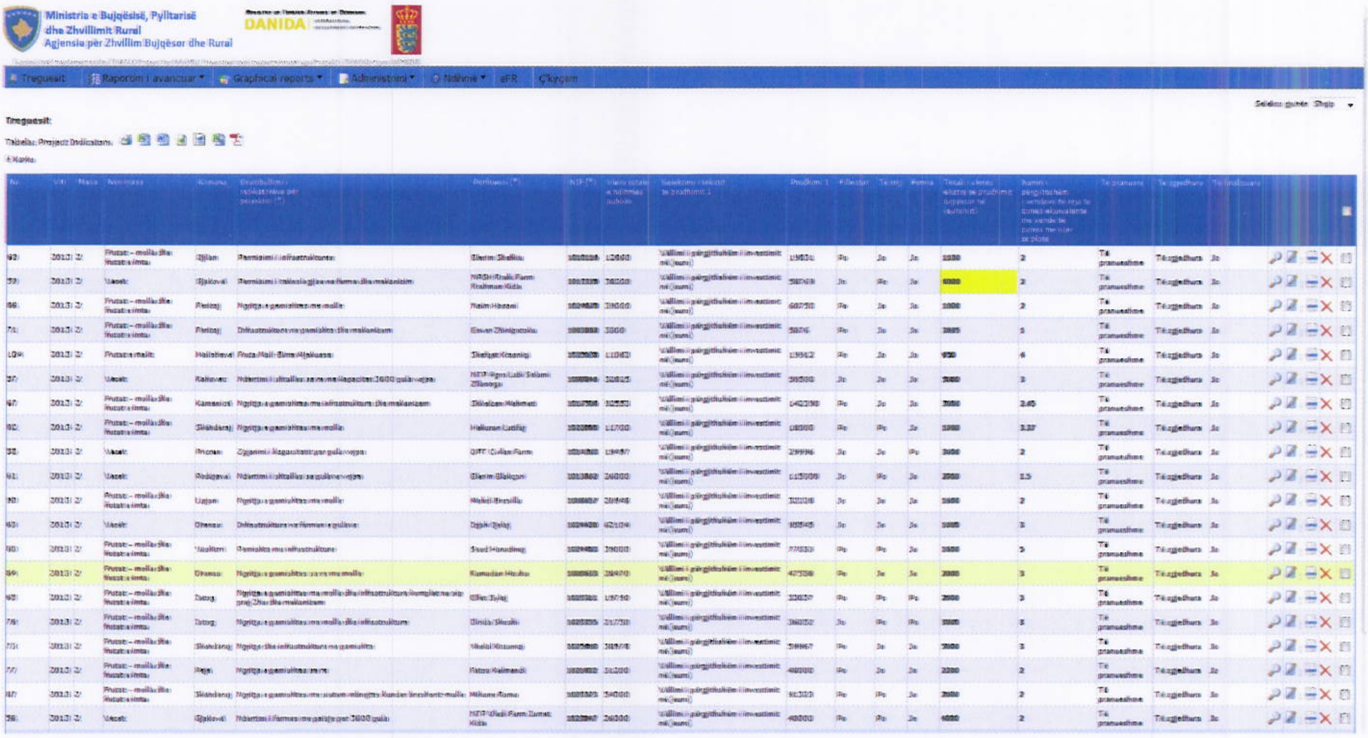

Figura 33. *Softueri për indikator*

Me mbështetjen e ekspertit te TI-se nga projekti i EU-Twinning është zhvilluar sLPIS-Mobile i cili përdoret për kontroll ne teren për sipërfaqe i cili funksionon (offline) pa qasje ne rrjet të internetit, plotësimi (ngarkimi) i të dhënat nga Sistemi i Thjeshtësuar i Identifikimit të Parcelave të Tokës (sLPIS) në sLPIS-Mobile bëhet vetëm me qasje të llaptopit në rrjet qeveritar dhe bartja e të dhënave nga sLPIS-Mobile në Sistemin e Thjeshtësuar të Identifikimit të Parcelave të Tokës (sLPIS), bëhet shumë shpejt me një komandë e cila bën transferimin e të dhënave.

Më poshtë mund te shihni sLPIS-Mobile i cili funksionon (offline) pa qasje ne rrjet të internetit i cili përdoret nga inspektoret për kontroll ne teren.

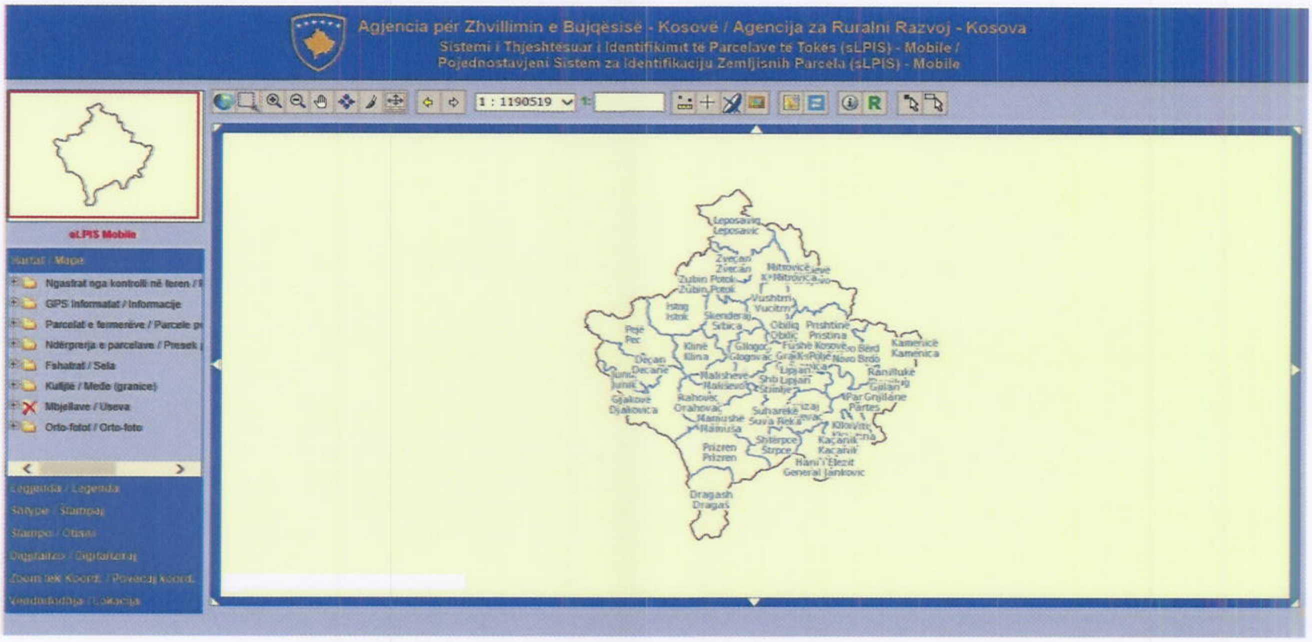

Figure 34. *Softueri sLIPS Mobile*

Në vitin 2013 nga Drejtorati i Teknologjisë Informative dhe Regjistrave janë përgatitur raporte të ndryshme lidhur me numrin e fermerëve që kanë përfituar në Pagesa Direkte dhe tek grantet te Projektet e Zhvillimit Rural.

Gjatë vitit 2013 është bërë qasja e 7 çyreve Regjionale në rrjetin qeveritar dhe është bërë hapja e llogarive zyrtare (e-mail zyrtar) për çdo zyrtar të zyreve regjionale dhe qasja në domenin shtetëror.

Në Regjistrin Elektronik të Fermerëve (eFR) në vitin 2012 kane qenë të regjistruar 16,608 fermer ndërsa në vitin 2013 numri i fermerëve të regjistruar ka arritur në 26,603 fermer në 37 komuna të

Kosovës, në këtë regjistër janë të përfshirë të dhënat e përgjithshme për fermerët: emri, mbiemri, numri personal, koordinatat e fermës, llogaria bankare, të gjitha të dhënat për kafshë, të dhënat për tokën gjithashtu duke përfshirë tokën me qera, data, muaj, viti i regjistrimit të fermerit në eFR.

Në eFR është forma e aplikimit për Pagesa Direkte ku është hapur Kampanja për aplikim nga Drejtorati i TI dhe Regjistrave dhe është bërë trajnimi i Zyrtareve Komunal për përdorimin e eFR-se, ku gjatë gjithë kohës së aplikimit Zyrtaret Komunal janë mbështetur direkt për përdorimin më të lehtë të formës së aplikimit ku është bërë aplikimi për lopë qumështore, bletë, dele, dhi. Regjistri Elektronik i Fermerëve (eFR) është i lidhur me Sistemin e Thjeshtësuar të Identifikimit të Parcelave të Tokës (sLPIS) ku nuk mund të kalohet ne sLPIS pa qenë i regjistruar në eFR.

Më poshtë mund te shihni Regjistrin Elektronik të Fermerëve (eFR) i cili është ueb aplikacion dhe funksionon ne tri gjuhë: shqip, anglisht dhe serbisht.

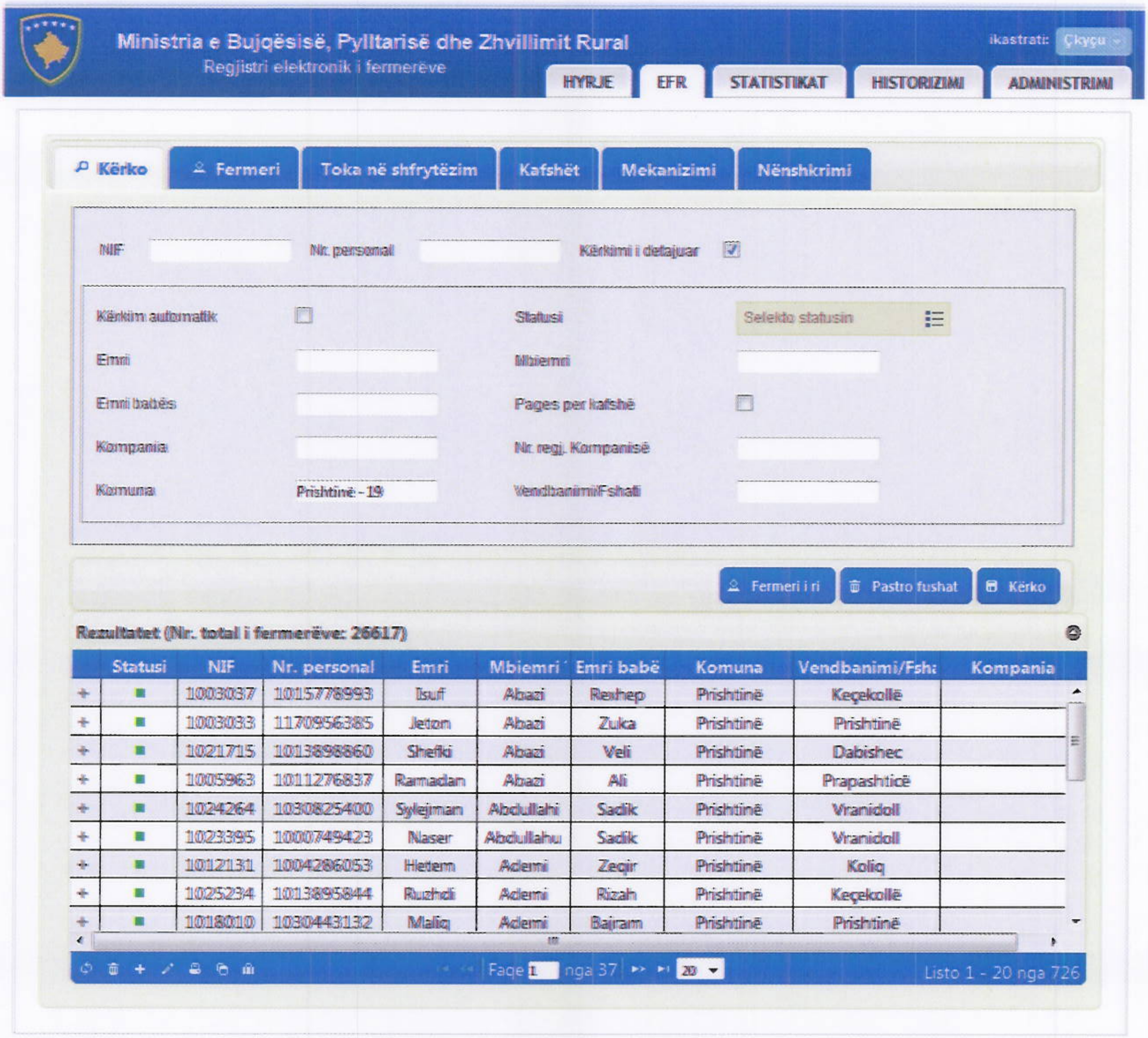

Figura 35. *Regjistri Elektronik i Fermerëve*

Më poshtë mund të shihni pjesën e cila është e zhvilluar në Regjistrin Elektronik të Fermerëve (eFR) e cila përdoret për aplikim online për Pagesa Direkte- Kafshë.

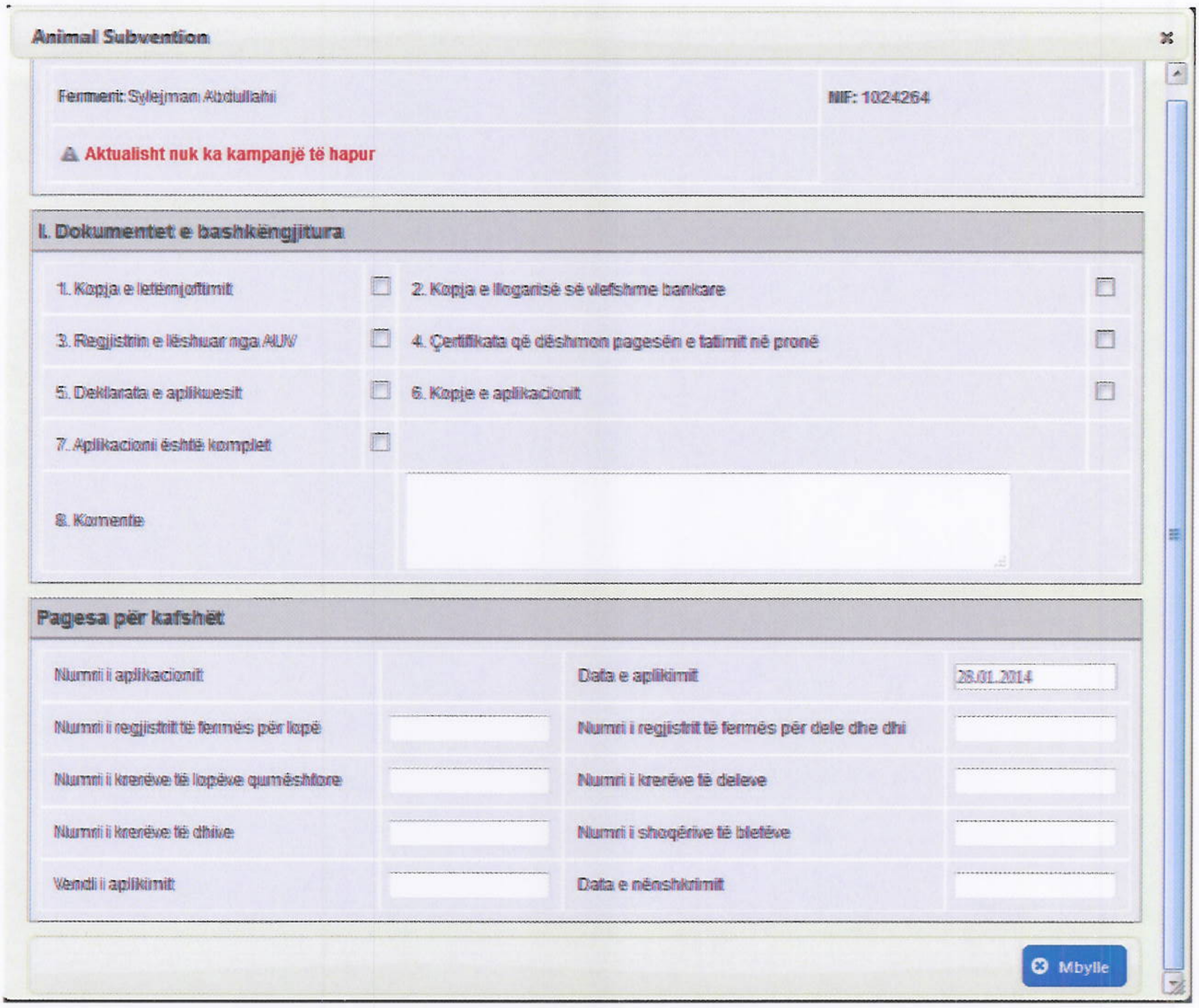

Figura 36. *Regjistri Elektronik i Fermerëve*

Në Sistemin e Thjeshtësuar të Identifikimit të Parcelave të Tokës (sLPIS) është bërë aplikimi për grurë, misër dhe luledielli pas hapjes së kampanjës janë trajnuar Zyrtaret Komunal për digjitalizimin e parcelave dhe u është dhënë mbështetje direkte gjatë digjitalizimit të parcelave gjate kohës se aplikimit të fermerëve për mbështetje direkte për sipërfaqe. Gjatë fushatës së aplikimit për subvencione 2011/12 janë të digjitalizuara 37,891 parcela me grurë me 43,008.02 hektar, ndërsa parcela me misër janë 5,989 me 5,983.72 hektar, 87 parcela me luledielli me 769.79 hektar. Totali i parcelave të digjitalizuara është 43,967 ndërsa i hektarëve 49,761.53 ha. Gjatë fushatës së aplikimit për subvencione 2012/13 janë të digjitalizuara 49,106 parcela me grurë me 53,933.52 hektar, ndërsa parcela me misër janë digjitalizuar 11,202 me 10,233.85

hektar, parcela me luledielli janë digjitalizuar 73 me 487.12 hektar. Totali i parcelave te digjitalizuar është 60,381 ndërsa i hektarëve 64,654.49 ha.

Më poshtë mund te shihni Sistemin e Thjeshtësuar te Identifikimit të Parcelave të Tokës (sLPIS).

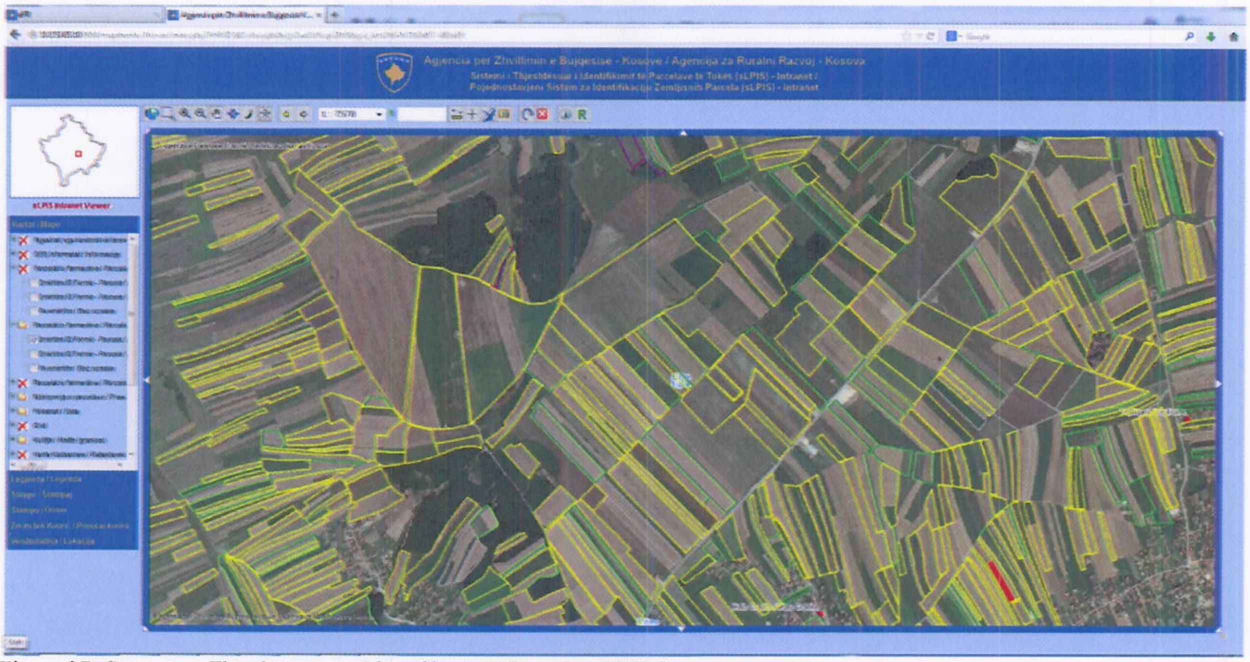

Figura 37. *Sistemin e Thjeshtësuar te Identifikimit të Parcelave të Tokës*

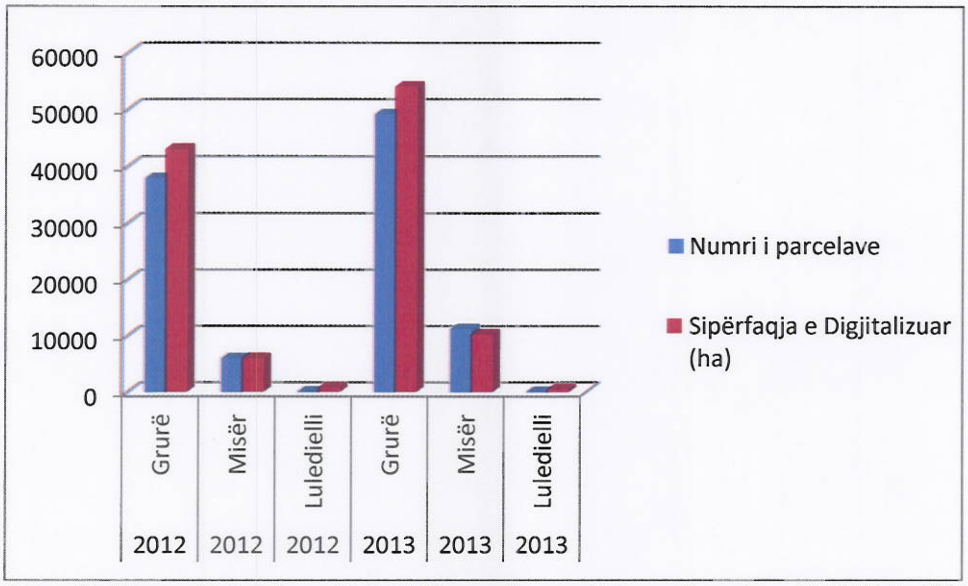

Figura 38. *Diagrami i sipërfaqeve të digjitalizuara dhe numrit të parcelave sipas vitit 2012 dhe 2013*

Për kontroll në teren nga inspektoret e Agjencisë për Zhvillimin e Bujqësisë përdorën sLPIS-Mobile i cili funksionon pa qasje ne rrjet të internetit (offline) ku ngarkohen të dhënat nga Sistemi i Thjeshtësuar i Identifikimit të Parcelave të Tokës (sLPIS) në sLPIS-Mobile vetëm me

qasje të llaptopit në rrjet qeveritar dhe bartja e të dhënave nga sLPIS-Mobile në Sistemin e Thjeshtësuar të Identifikimit të Parcelave të Tokës (sLPIS), ngarkimi i të dhënave bëhet shumë shpejt me një komandë e cila bën transferimin e të dhënave. Konfigurimi i sLPIS-Mobile në laptop bëhet nga Divizioni i Teknologjisë Informative dhe Regjistrave po ashtu edhe konfigurimi i GPS-ve që përdorin inspektoret në teren.

Në softuerin për Menaxhimin e Pagesave është bëre kalkulimi i poenëve në mënyrë automatike ku i është dhënë mbështetje Divizionit të Projekteve të Zhvillimit Rural për regjistrimin e aplikacioneve dhe mbështetje e vazhdueshme gjatë gjithë kohës për përmirësimin e të dhënave, plotësimin e kontratave dhe shpërndarjen e tyre tek fermerët.

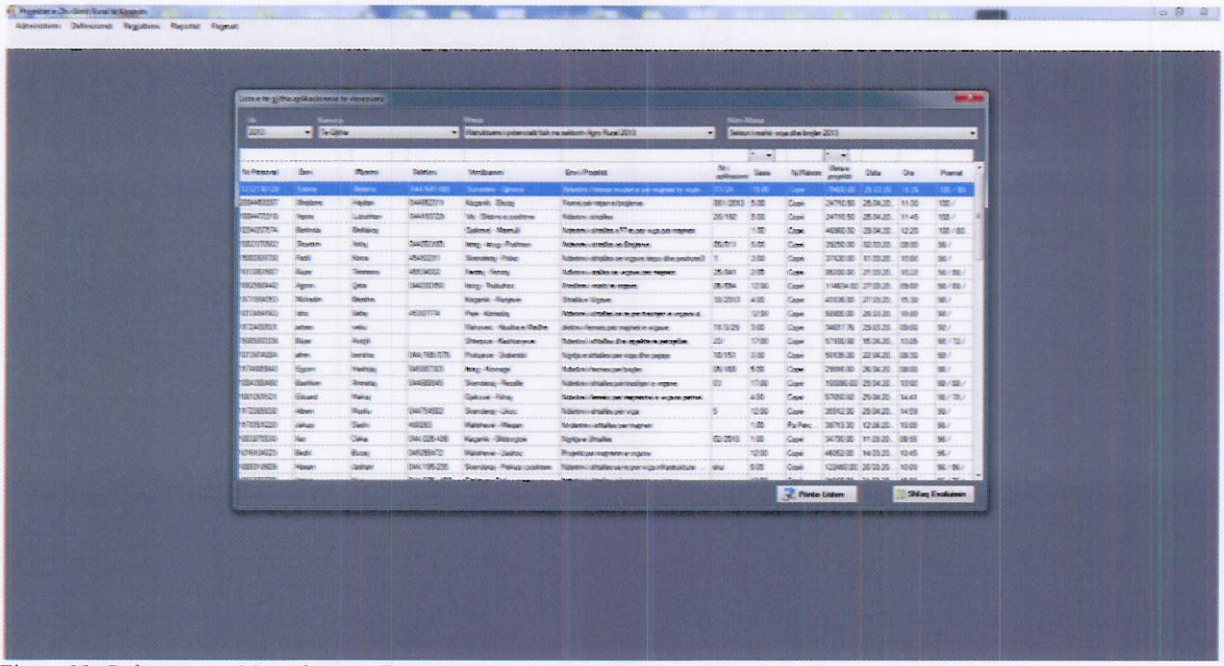

Figura 39. *Softuerin për Menaxhimin e Pagesave*

Skemën e komunikimi te rrjetit të Agjencisë për Zhvillimin e Bujqësisë dhe Ministrisë së Administratës Publike.

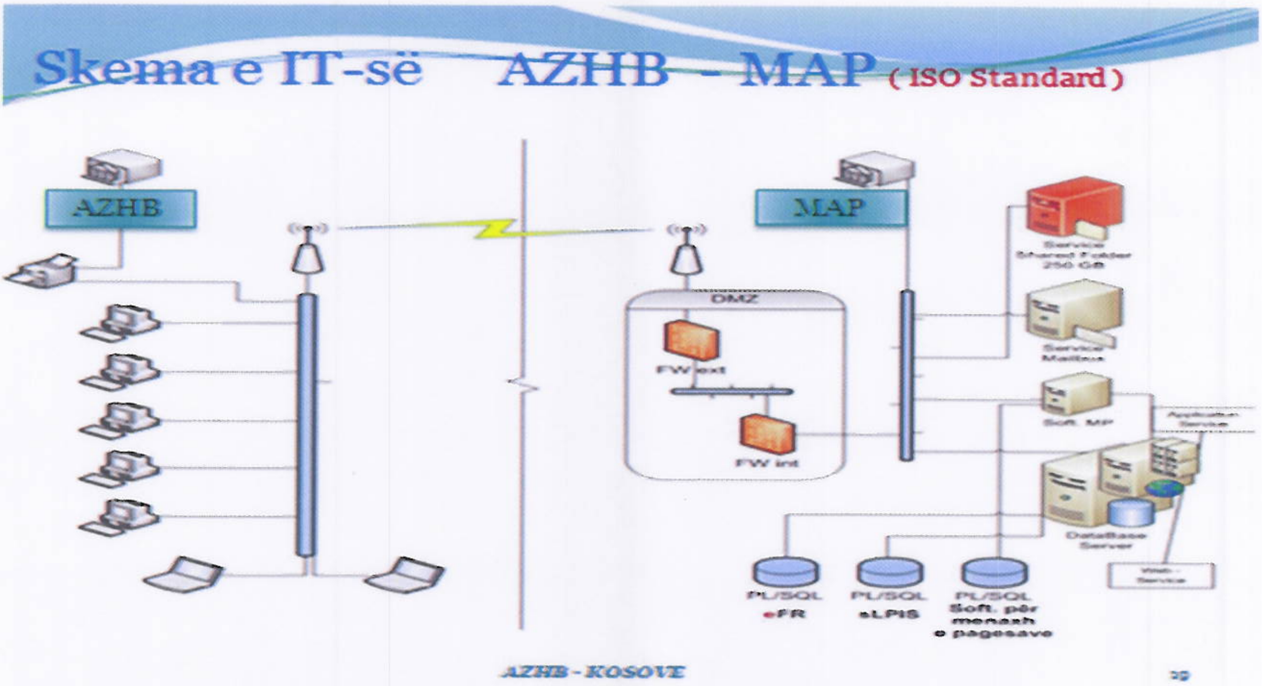

Figura 40. *Skema e IT-së, AZHB – MAP*

Figura 41. *Skema e regjistrrave dhe stastikave, AZHB – MBPZHR - AUV*

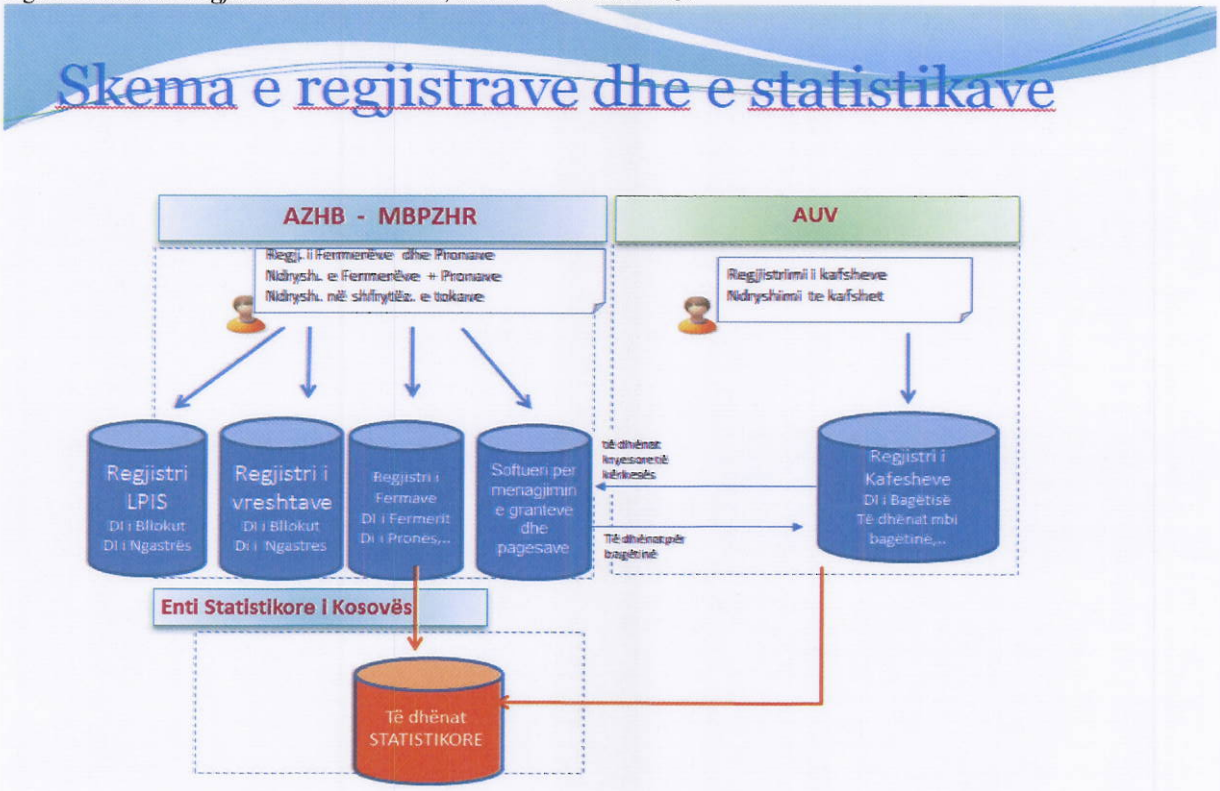

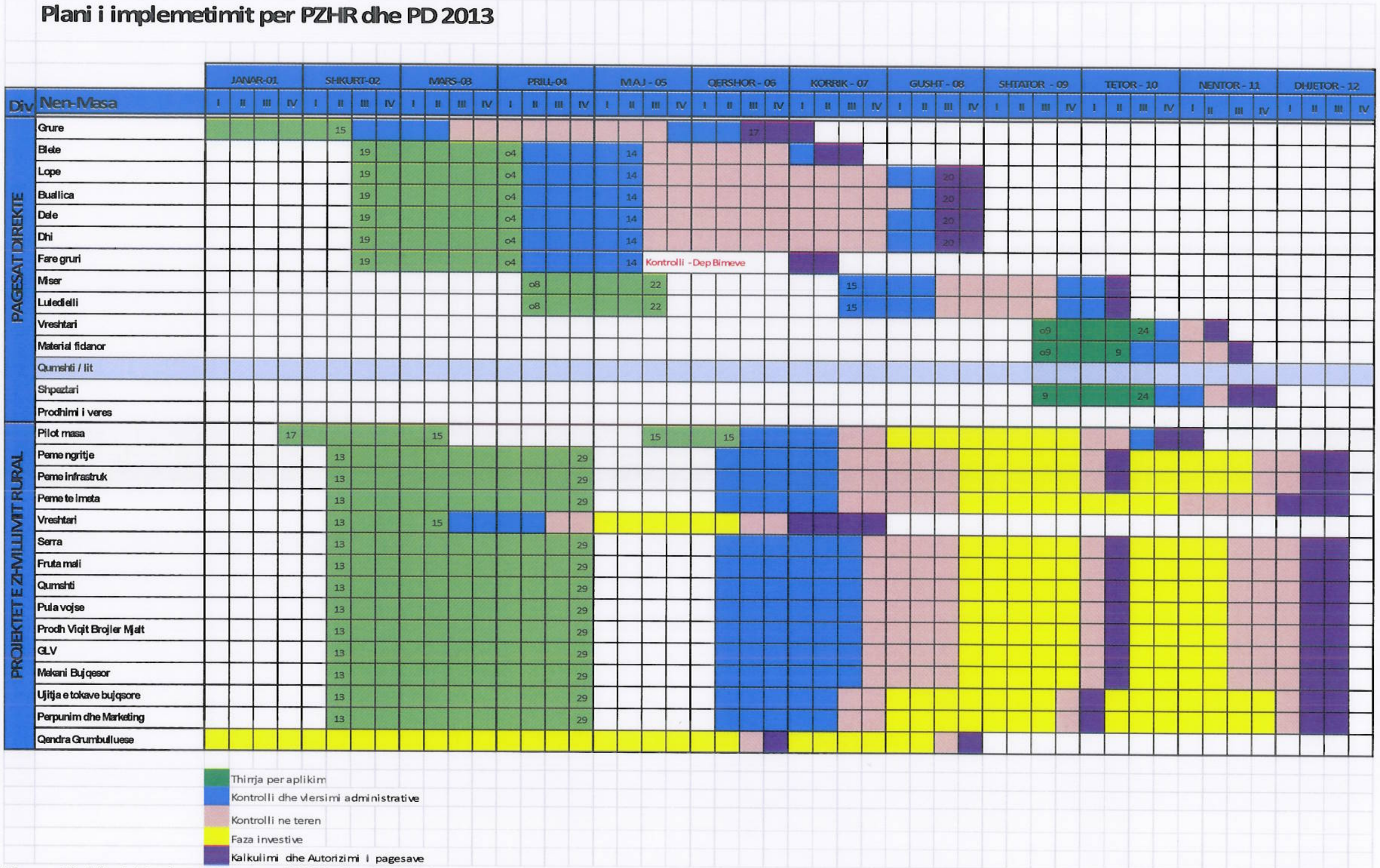

Figura 42. *Plani i implementimit për PZHR dhe PD 2013*

Fotografi tek Projektet e Zhvillimit Rural

Shtalla

Ujitje

Serra

Dredhza

Mekanizëm

Shaqir Betolla Podujeve

GLV